

**PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA W BYDGOSZCZY

ul. Długa 47, 85-034 Bydgoszcz
Tel. (52) 345-56-44, Fax (52) 345-56-17
E-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, dnia 4 września 2014 r.

Znak: RBG-61-15/13/JM

DECYZJA nr RBG-20/2014

- I.** Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 5 i 6 tej ustawy

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

po uprawdopodobnieniu stosowania przez **OK Money Poland sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku** praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na:

- A.** stosowaniu, w poniżej wymienionych wzorcach umów, postanowień, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2014 poz. 10, z późn. zm.):

a) Regulamin Pożyczek Odnawialnych (dalej również: Regulamin, RPO)

„7.2 W przypadku opóźnienia w spłacie Pożyczki, Pożyczkodawca zastrzega sobie możliwość naliczenia odsetek za zwłokę w wysokości odsetek ustawowych oraz podjęcia działań mających na celu zwrot Pożyczki przez Pożyczkobiorcę. W szczególności Pożyczkodawca może przesłać Pożyczkobiorcy pisemne wezwanie do zapłaty. Pożyczkobiorca zostanie obciążony kosztami wezwania do zapłaty w następującej wysokości:

(a) 30 PLN za przesłanie pierwszego wezwania do zapłaty, po upływie 7 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty Pożyczki,

(b) 40 PLN za przesłanie drugiego wezwania do zapłaty, po upływie 21 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty Pożyczki,

(c) 50 PLN za przesłanie trzeciego wezwania do zapłaty, po upływie 30 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty Pożyczki.

(d) 50 PLN za przesłanie czwartego wezwania do zapłaty, po upływie 40 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty Pożyczki.”

b) Umowa Pożyczki Odnawialnej (dalej również: UPO)

„3.2. Pożyczkobiorca upoważnia Pożyczkodawcę do przekazania danych osobowych Pożyczkobiorcy Spółkom z Grupy Pożyczkodawcy, w celach związanych z przedmiotem działalności Spółek z Grupy Pożyczkodawcy, reklamą ich usług, oceną zdolności kredytowej Pożyczkobiorcy oraz w celach statystycznych”,

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów;

B. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej oraz pełnej informacji, wymaganej przez ustawę z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715, z późn. zm.; **dalej: ukk**) poprzez nieokreślanie w umowach pożyczki (kredytu konsumenckiego) zawieranych z konsumentami:

- 1) czasu obowiązywania umowy - wbrew art. 30 ust. 1 pkt 3 ukk ,
- 2) całkowitej kwoty kredytu, w przypadku drugiej i kolejnej umów pożyczki - wbrew art. 30 ust. 1 pkt 4 ukk,
- 3) terminu wypłaty kredytu - wbrew art. 30 ust. 1 pkt 5 ukk,
- 4) stopy oprocentowania kredytu - wbrew art. 30 ust. 1 pkt 6 ukk,
- 5) terminu, sposobu i skutków odstąpienia konsumenta od drugiej i kolejnych umów pożyczki oraz obowiązku zwrotu przez konsumenta udostępnionego przez kredytodawcę kredytu – wbrew art. 30 ust. 1 pkt 15 ukk,

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów;

C. wprowadzaniu w błąd poprzez rozpowszechnianie na stronie głównej serwisu internetowego www.okmoney.pl nieprawdziwej informacji, iż: „Proces ubiegania się o pożyczkę w OK Money spełnia najwyższe standardy systemu bankowego”, co może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 5 ust. 1 i 2 pkt. 1 w związku z art. 4 ust.1 i 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 roku o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz.1206) i naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów;

D. bezprawnym działaniem polegającym na niezawieraniu umowy o kredyt konsumencki w formie pisemnej, w przypadku umowy drugiej i kolejnych, wbrew dyspozycji przepisu art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715, z późn. zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów;

E. bezprawnym działaniem polegającym na niedoręczaniu konsumentowi umowy o kredyt konsumencki, wbrew dyspozycji art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715, z późn. zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów

i po zobowiązaniu się przez OK Money Poland sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku do podjęcia lub zaniechania określonych działań, zmierzających do zapobieżenia ww. naruszeniom, a mianowicie:

1. Zmiany punktu 7.2. Regulaminu w taki sposób, że Pożyczkobiorca będzie obciążany kosztami wezwania do zapłaty w ich rzeczywistej wysokości tzn. 7,55 zł za wezwanie

do zapłaty wysłane listem zwykłym priorytetowym oraz 11,60 zł za wezwanie do zapłaty wysyłane listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Konsument może zostać obciążony kosztami maksymalnie trzech wezwań do zapłaty, z czego jedno wezwanie zawsze będzie wysyłane listem poleconym (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru), a dwa będą wysyłane jako listy zwykłe priorytetowe. Regulamin będzie wskazywał wysokość rzeczywistych kosztów przygotowania i wysyłki wezwań do zapłaty (**w odniesieniu do naruszenia, o którym mowa w pkt I.A.a sentencji niniejszej decyzji**);

2. Wykorzystania strony internetowej www.okmoney.pl do opublikowania informacji o obniżeniu kosztów wezwań do zapłaty, a także o dacie, od której będą one obowiązywać (**w odniesieniu do naruszenia, o którym mowa w pkt I.A.a sentencji niniejszej decyzji**).

3. Zmiany wzorca umowy (UPO) poprzez wykreślenie punktu 3.2 (**w odniesieniu do naruszenia, o którym mowa w pkt I.A.b sentencji niniejszej decyzji**);

4. Zmiany procedury udzielania zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych przez spółki z grupy kapitałowej OK Money Poland sp. z o.o. poprzez dodanie dodatkowego okienka (tzw. ang. tick box) obok oświadczenia konsumenta o zgodzie na przetwarzanie takich danych, tak aby konsument miał prawo wyboru udzielenia bądź nieudzielenia takiej zgody (**w odniesieniu do naruszenia, o którym mowa w pkt I.A.b sentencji niniejszej decyzji**);

5. Wyraźnego zastrzeżenia w obowiązujących (na dzień uprawomocnienia się decyzji kończącej przedmiotowe postępowanie) umowach zawartych z podmiotami trzecimi, w tym z podmiotami z grupy kapitałowej OK Money Poland sp. z o.o. (poprzez zmianę tych umów), którym OK Money Poland sp. z o.o. powierza przetwarzanie danych osobowych, na podstawie art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych, że podmioty te nie są uprawnione do korzystania z tych danych dla celów swojej działalności, a jedynie do dokonywania technicznych czynności związanych z przetwarzaniem danych dla celów wyznaczonych przez administratora tych danych tj. OK Money Poland sp. z o.o.. Takie samo zastrzeżenie będą zawierały wszystkie ewentualne nowe umowy dotyczące powierzenia przetwarzania danych osobowych, na podstawie art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych, zawierane przez OK Money Poland sp. z o.o. z jakimikolwiek podmiotami (**w odniesieniu do naruszenia, o którym mowa w pkt I.A.b sentencji niniejszej decyzji**);

6. Odnośnie do oświadczenia opublikowanego na stronie www.okmoney.pl: „Procedura udzielania pożyczki przez OK Money spełnia najwyższe standardy systemów bankowych”, OK Money Poland sp. z o.o. zobowiązuje się do nieporównywania w przyszłości usług oferowanych przez OK Money Poland sp. z o.o. do usług bankowych, w tym usunięcie z obrotu wyrazów „system bankowy” zawartych w ww. zdaniu (**w odniesieniu do naruszenia, o którym mowa w pkt I.C sentencji niniejszej decyzji**);

7. W przypadku każdej pożyczki (tj. pierwszej i kolejnych), do przesyłania konsumentowi - pożyczkobiorcy (na wskazany przez niego adres poczty e-mail) Umowy (podpisanej przez OK Money) oraz RPO, w formie pliku PDF (tj. na trwałym nośniku), niezwłocznie po wypłacie kwoty pożyczki. Zasady te znajdują odpowiednie odzwierciedlenie w UPO oraz RPO (**w odniesieniu do naruszenia, o którym mowa w pkt I.D i pkt I.E sentencji niniejszej decyzji**);

8. Każda umowa będzie zawierała wszystkie wymagane przez przepis art. 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim elementy, w tym informacje dotyczące:

- a. daty wypłaty pożyczki;
- b. czasu obowiązywania umowy;
- c. kwoty wypłaty oraz całkowitej kwoty podlegającej zwrotowi przez konsumenta;
- d. informacji o tym, że pożyczka nie jest oprocentowana oraz że OK Money pobiera prowizję w zależności od czasu trwania i wysokości wypłaty;

- e. prawie odstąpienia od umowy pożyczki, bez podania przyczyny, w terminie 14 dni od jej zawarcia;

(w odniesieniu do naruszenia, o którym mowa w pkt I.B sentencji niniejszej decyzji);

9. Powiadomienia, za pośrednictwem poczty elektronicznej, wszystkich konsumentów będących (na dzień wejścia w życie ww. zmian) stronami obowiązujących UPO o ww. zmianach wzorca umowy oraz RPO (poprzez przesłanie im nowego wzorca umowy oraz nowego regulaminu), w szczególności o tym, że (i) każda kolejna pożyczka będzie odrębną umową zawieraną według ww. reguł; (ii) zawarte już przez konsumentów umowy UPO wygasną z chwilą spłaty pożyczki wypłaconej im w oparciu o dotychczasową UPO; (iii) zawarte już przez konsumentów umowy UPO - w sytuacji, w której konsument nie ma żadnej pożyczki do spłacenia - wygasną z dniem wskazanym przez OK Money w powiadomieniu (przy czym Spółka zapewni, że powiadomienie takie zostanie wysłane konsumentom co najmniej 14 dni przed wygaśnięciem umowy UPO)

nakłada się na OK Money Poland sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku obowiązek wykonania powyższego zobowiązania w terminie 2 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

- II. Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 5 i 6 tej ustawy

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

nakłada się na OK Money Poland sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku obowiązek przedłożenia Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów informacji o stopniu realizacji zobowiązań, o których mowa w pkt I sentencji niniejszej decyzji w szczególności dokumentów potwierdzających ich wykonanie, w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: **Prezes UOKiK**) dnia 21 września 2012 r. wszczął z urzędu **postępowanie wyjaśniające** mające na celu wstępne ustalenie, czy OK Money Poland sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku (**dalej również: OK Money, Strona lub przedsiębiorca**), w zakresie świadczenia usług finansowych, w tym udzielania kredytu konsumenckiego, naruszyła przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz czy stosowane przez nią wzorce umów zawierają niedozwolone postanowienia umowne, a co za tym idzie, czy miało miejsce naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniające podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach, tj. art. 479³⁸§1 i art. 479³⁹ k.p.c. w związku z art. 385¹-385³ k.c. (sygn. akt RBG-405-36/12/JM)

W toku ww. postępowania wyjaśniającego dokonano sprawdzenia informacji i przekazów reklamowych zawartych na stronie internetowej www.okmoney.pl prowadzonej przez OK Money sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku, jak również umów, wzorców umów oraz

innych przedłożonych przez spółkę dokumentów i materiałów pod kątem zgodności z przepisami prawa.

Na skutek przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego Prezes UOKiK powziął podejrzenie stosowania przez OK Money, w zakresie udzielania pożyczek za pomocą strony internetowej www.okmoney.pl, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Postanowieniem nr RBG-104/2013 z dnia 10 maja 2013 r. Prezes UOKiK wszczął postępowanie w sprawie stosowania przez OK Money praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na:

A. stosowaniu, w poniżej wymienionych wzorcach umów, postanowień, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2014 poz 101, z późn. zm.):

a) Regulamin Pożyczek Odnawialnych

„7.2 W przypadku opóźnienia w spłacie Pożyczki, Pożyczkodawca zastrzega sobie możliwość naliczenia odsetek za zwłokę w wysokości odsetek ustawowych oraz podjęcia działań mających na celu zwrot Pożyczki przez Pożyczkobiorcę. W szczególności Pożyczkodawca może przesłać Pożyczkobiorcy pisemne wezwanie do zapłaty. Pożyczkobiorca zostanie obciążony kosztami wezwania do zapłaty w następującej wysokości:

- (a) 30 PLN za przesłanie pierwszego wezwania do zapłaty, po upływie 7 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty Pożyczki,*
- (b) 40 PLN za przesłanie drugiego wezwania do zapłaty, po upływie 21 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty Pożyczki,*
- (c) 50 PLN za przesłanie trzeciego wezwania do zapłaty, po upływie 30 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty Pożyczki.*
- (d) 50 PLN za przesłanie czwartego wezwania do zapłaty, po upływie 40 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty Pożyczki.”*

b) Umowa Pożyczki Odnawialnej

„3.2. Pożyczkobiorca upoważnia Pożyczkodawcę do przekazania danych osobowych Pożyczkobiorcy Spółkom z Grupy Pożyczkodawcy, w celach związanych z przedmiotem działalności Spółek z Grupy Pożyczkodawcy, reklamą ich usług, oceną zdolności kredytowej Pożyczkobiorcy oraz w celach statystycznych”,

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów

B. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej oraz pełnej informacji, wymaganej przez ustawę z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715, z późn. zm.) poprzez nieokreślanie w umowach pożyczki (kredytu konsumenckiego) zawieranych z konsumentami:

- 1) czasu obowiązywania umowy - wbrew art. 30 ust. 1 pkt 3 ukk ,
- 2) całkowitej kwoty kredytu, w przypadku drugiej i kolejnej umów pożyczki - wbrew art. 30 ust. 1 pkt 4 ukk,
- 3) terminu wypłaty kredytu - wbrew art. 30 ust. 1 pkt 5 ukk,

- 4) stopy oprocentowania kredytu - wbrew art. 30 ust. 1 pkt 6 ukk,
- 5) terminu, sposobu i skutków odstąpienia konsumenta od drugiej i kolejnych umów pożyczki oraz obowiązku zwrotu przez konsumenta udostępnionego przez kredytodawcę kredytu – wbrew art. 30 ust. 1 pkt 15 ukk,

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

- C. wprowadzaniu w błąd poprzez rozpowszechnianie na stronie głównej serwisu internetowego www.okmoney.pl nieprawdziwej informacji, iż: „Proces ubiegania się o pożyczkę w OK Money spełnia najwyższe standardy systemu bankowego”, co może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 5 ust. 1 i 2 pkt. 1 w związku z art. 4 ust.1 i 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 roku o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz.1206) i naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów,
- D. bezprawnym działaniem polegającym na niezawieraniu umowy o kredyt konsumencki w formie pisemnej, w przypadku umowy drugiej i kolejnych, wbrew dyspozycji przepisu art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715, z późn. zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów,
- E. bezprawnym działaniem polegającym na niedoręczaniu konsumentowi umowy o kredyt konsumencki, wbrew dyspozycji art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715, z późn. zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

Tym samym postanowieniem Prezes UOKiK zaliczył w poczet materiału dowodowego dokumenty i informacje zgromadzone w postępowaniu wyjaśniającym o sygn. akt RBG-405-36/12/JM.

Pismem z dnia 10 maja 2013 r. Prezes UOKiK wezwał do ustosunkowania się do postawionych zarzutów i przedłożenia informacji o wysokości przychodu osiągniętego za ubiegły rok podatkowy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Pismem z dnia 24 maja 2013 r. przedsiębiorca wskazał wysokość przychodu, przedkładając jednocześnie zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (CIT-8) za rok podatkowy od 23 listopada 2011 r. do 30 czerwca 2012 r.

Pismem z dnia 13 czerwca 2013 r. Strona ustosunkowała się do zarzutów, przedstawiając swoje stanowisko w sprawie. W pierwszym rzędzie, przedsiębiorca wniósł o umorzenie postępowania prowadzonego przez Prezesa UOKiK z uwagi na jego bezprzedmiotowość, alternatywnie zaś **przedstawił propozycje zobowiązań w trybie art. 28 uokik odnośnie zarzutów z części A, C oraz E postanowienia nr RBG-104/2013 i wniosek o umorzenie postępowania odnośnie zarzutów z części B oraz D.** Do pisma Strona załączyła dokumenty związane z procesem udzielania pożyczek, w tym wydruki ze strony internetowej www.okmoney.pl, dotyczące m.in. rejestracji na tej stronie w celu uzyskania

pożyczki, pisma kierowane do konsumentów, przykładowe wzorce umów i formularze informacyjne, o których mowa w art. 14 ukk.

Odpowiadając na zarzuty z części **A pkt 1** postanowienia nr RBG-104/2013, OK Money wskazało, iż konsument jest w sposób jasny poinformowany o opłatach, a ponadto, że opłata z tytułu wezwania stanowi w istocie jedyną formę rekompensaty dla tego przedsiębiorcy w związku z nieterminowym zwrotem pożyczki. **Odnosnie zarzutu A pkt 2**, dotyczącego przetwarzania danych osobowych, Strona wskazała, iż precyzyjnie identyfikuje podmioty, którym powierza dane osobowe pożyczkobiorców. Przedsiębiorca mimo, iż nie zgodził się z zarzutem, iż stosowane przez niego klauzule (wskazane w zarzutach A pkt 1 i 2) są niedozwolonymi postanowieniami wzorców umów wpisanymi do rejestru, przedstawił jednak wstępne propozycje zobowiązań do zaprzestania ich stosowania.

Odnosnie zarzutu B pkt 1, przedsiębiorca wskazał, że zawiera z konsumentami umowę kredytu odnawialnego na czas nieokreślony, co wynika z pkt. 9.1. Regulaminu Pożyczek Odnawialnych (RPO), który stanowi integralną część Umowy Pożyczki Odnawialnej (UPO).

Co do zarzutu B pkt 2, wyjaśnił, że informacja o kwocie pożyczki wraz z prowizją składających się na całkowity koszt pożyczki wskazana jest w formie tabelarycznej w pkt. 4.3. RPO i konsument biorący drugą i kolejne pożyczki ma łatwy dostęp do tych informacji. Ponadto, *„informację potwierdzającą wybrany wariant, konsument zawsze otrzymuje na adres poczty elektronicznej w formie formularza informacyjnego. Formularz ten zawiera informacje odnośnie daty wypłaty pożyczki, wysokości należnych opłat, oraz terminu spłaty. Na tym etapie konsument ma zatem prostą i jasną informację odnośnie wysokości pożyczki i wysokości prowizji.”*

Z kolei w **zakresie zarzutu B pkt 3**, przedsiębiorca wskazał, iż *„termin wypłaty kwoty pożyczki został wprost określony w pkt. 3.2. RPO, zgodnie z którym wypłata pożyczki nastąpi w terminie 14 Dni Roboczych od dnia poinformowania pożyczkobiorcy o przyznaniu pożyczki, przelewem na rachunek bankowy pożyczkobiorcy”*. Jak wyjaśniło OK Money, umowa nie wskazuje konkretnej daty, ponieważ jest ona zależna od czynników, których nie można z góry przewidzieć. Ponadto, jak wskazał przedsiębiorca, konsument jest informowany przez sms oraz e-mail o dokładnej chwili przelewu kwoty pożyczki.

Odnosnie zarzutu B pkt 4, przedsiębiorca wskazał, że udzielane przez OK Money pożyczki nie są oprocentowane, a opłata za możliwość korzystania z kwoty pożyczki udzielanej przez OK Money jest zawsze kwotą stałej prowizji uzależnionej od wysokości pożyczki oraz liczby dni. W ocenie Strony, ukk nie wymaga, aby pożyczki konsumenckie były oprocentowane, a pożyczkodawca nie jest zobowiązany informować konsumenta o wysokości oprocentowania pożyczki, jeśli ta nie jest oprocentowana.

W zakresie zarzutu B pkt 5, Strona wyjaśniła, że nie jest zobowiązana podawać informacji o możliwości odstąpienia od umowy bez podania przyczyny w przypadku drugiej i kolejnych pożyczek, gdyż konsument ma, zdaniem OK Money, prawo odstąpić jedynie od Umowy Pożyczki Odnawialnej w terminie 14 dni od jej zawarcia, na podstawie której kolejne pożyczki są udzielane.

Przedsiębiorca przedstawił swoje stanowisko **odnosnie zarzutu C** - stosowanie wprowadzającego w błąd sformułowania *„Proces ubiegania się o pożyczkę w OK Money spełnia najwyższe standardy systemu bankowego”*, zaznaczając, że: *„Zostało ono wykorzystane jako fragment dłuższego tekstu wyłącznie w celu podkreślenia bezpieczeństwa procedur OK Money”*. Strona zadeklarowała również gotowość do zaprzestania stosowania

ww. informacji na swojej stronie internetowej (przedstawiła w tym zakresie propozycje zobowiązania, o którym mowa w art. 28 uokik).

Odnosząc się do zarzutu D (brak formy pisemnej umowy kredytu konsumenckiego), Strona wskazała, iż prawidłowo wypełnia ustawowy obowiązek związany z zawarciem umowy w formie pisemnej, zgodnie z art. 29 ust. 1 ukk. Przedsiębiorca przedstawił w tym kontekście swoje stanowisko odnośnie umowy „pożyczki odnawialnej” (rewolwingowej), przyznając, że nie jest ona instytucją zdefiniowaną w przepisach prawa, jednakże powszechnie występuje w obrocie gospodarczym i konsumenckim. Wskazał, że do oferowanej przez niego Umowy Pożyczki Odnawialnej stosuje przepisy ukk dotyczące kredytu odnawialnego, m.in. w zakresie wypowiedzenia. Pierwsza pożyczka udzielana jest bezpośrednio na podstawie UPO i jest nieodpłatna. Z kolei, wypłata dalszych kwot pożyczki nie kreuje, zdaniem OK Money, odrębnych stosunków zobowiązaniowych, lecz jest czynnością faktyczną dokonywaną w oparciu o istniejące już zobowiązanie (UPO). W wykonaniu UPO, na wyraźne polecenie konsumenta, zgodnie z dokonany przez niego wyborem, wypłacana jest określona kwota pożyczki na wybrany przez niego okres. Co do kwoty pożyczki, przedsiębiorca wyjaśnił, iż w UPO (doręczanej konsumentowi) wskazane są wszystkie warunki – termin spłaty i całkowita wysokość opłat. OK Money i konsument zawierają jedną umowę pisemną, w wykonaniu której konsumentowi wypłacane są na jego żądanie określone dalsze pożyczki, na warunkach określonych w tej umowie. Zdaniem OK Money zatem: „*nie ma potrzeby, ani konieczności, by przy każdorazowej wypłacie zawierać z konsumentem odrębną umowę, skoro jej warunki są już uzgodnione i się nie zmieniają.*”

W zakresie zarzutu E, Strona wskazała, że doręcza konsumentowi umowę, tj. Umowę Pożyczki Odnawialnej, zaś udzielenie drugiej i kolejnych pożyczek nie stanowi zawarcia kolejnych (odrębnych) umów.

W ww. piśmie przedsiębiorca złożył wstępne propozycje zobowiązań w trybie art. 28 uokik.

Pismem z dnia 20 września 2013 r. Prezes UOKiK przedstawił swoje stanowisko wobec propozycji zobowiązań złożonych przez OK Money, jak również pozostałych twierdzeń przedsiębiorcy zaprezentowanych w piśmie z dnia 13 czerwca 2013 r.

Pismem z dnia 18 października 2013 r. Prezes UOKiK wezwał OK Money do przedłożenia informacji o wysokości przychodu osiągniętego za ubiegły rok podatkowy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

OK Money przedłożyło, wraz z pismem z dnia 18 października 2013 r., zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (CIT-8) za rok podatkowy od 1 lipca 2012 do 30 czerwca 2013 r.

W piśmie z dnia 23 października 2013 r. Strona zmodyfikowała i rozszerzyła swoje zobowiązanie. Przedsiębiorca zobowiązał się do:

1. *Niestosowania w punkcie 7.2. RPO progresywnych kosztów wezwania do zapłaty.*
2. *Zmiany punktu 7.2. RPO w taki sposób, że Pożyczkobiorca zostanie obciążony kosztami wezwania do zapłaty w ich rzeczywistej wysokości, **nie więcej jednak niż 18 zł za każde wezwanie**, czy to pierwsze, czy też każde kolejne, kierowane do konsumenta, oraz do zastosowania tej poprawki do wszystkich UPO (Umów Pożyczki Odnawialnej) zawartych w dacie lub po dacie uprawomocnienia się decyzji zobowiązującej w niniejszej sprawie.*

3. Powiadomienia wszystkich konsumentów mających niespłacone pożyczki o ww. zmianie za pośrednictwem poczty elektronicznej w ciągu 14 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji zobowiązującej w niniejszej sprawie, **łącznie z zawiadomieniem o prawie wypowiedzenia umowy z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia** na podstawie punktu 9.2. RPO.
4. Wykorzystania strony internetowej www.okmoney.pl do opublikowania informacji o obniżeniu kosztów wezwań do zapłaty, a także o dacie, od której będą one obowiązywać.
5. Zmiany UPO poprzez wykreślenie punktu 3.2.
6. Zmiany procedury udzielania zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych przez spółki z Grupy poprzez dodanie dodatkowego okienka obok oświadczenia konsumenta o zgodzie na przetwarzanie takich danych, tak aby konsument miał prawo wyboru udzielenia bądź nieudzielenia takiej zgody.
7. Doprowadzenia do zaprzestania przetwarzania przez członków grupy kapitałowej danych osobowych pożyczkobiorców OK Money przekazanych członkom grupy przed wprowadzeniem mechanizmu wyraźnej (odrębnej) zgody na przetwarzanie takich danych przez członków grupy, zgodnie z niniejszym zobowiązaniem.
8. Odnosnie do oświadczenia opublikowanego na stronie www.okmoney.pl: „Procedura udzielania pożyczki przez OK Money spełnia najwyższe standardy systemów bankowych”, OK Money zobowiązuje się do usunięcia zwrotu „systemów bankowych” oraz zobowiązuje się do nieużywania terminu „system bankowy” w przyszłości.
9. Do dostarczenia konsumentowi dwóch egzemplarzy Umowy, podpisanych przez OK Money, natychmiast po Pierwszej Wpłacie. Konsument będzie zobowiązany do podpisania jednego egzemplarza oraz odesłania go do OK Money. Drugi podpisany egzemplarz pozostaje w dyspozycji konsumenta. W związku z tym, konsumentowi będzie doręczony podpisany egzemplarz Umowy.
10. **Zmiany w punkcie 1.1 RPO terminów „Pierwsza Pożyczka” i „Pożyczka” na terminy odpowiednio „Pierwsza Wpłata” i „Wpłata” oraz dokonywania odpowiedniej zmiany w całej treści Umowy i RPO.**
11. Wysyłania konsumentom na ich adres e-mailowy Umowy i RPO (w formie zaakceptowanej przez konsumenta) w formie pliku PDF (tj. na trwałym nośniku) przy każdej kolejnej Wpłacie.
12. W razie drugiej i kolejnej Wpłaty udzielanej na podstawie Umowy – do dostarczenia konsumentowi , razem z Umową w formie pliku PDF, **informacji w formie pliku PDF na adres e-mailowy konsumenta** wraz z:
  - datą Wpłaty;
  - czasem trwania Wpłaty;
  - kwotą Wpłaty oraz całkowitą kwotą podlegającą zwrotowi przez konsumenta;
  - informacją o tym, że pożyczka nie jest oprocentowana oraz że OK Money pobiera prowizję w zależności od czasu trwania i wysokości Wpłaty.

W piśmie z dnia 17 lutego 2014 r. Prezes UOKiK wyraził swoje stanowisko w sprawie zmodyfikowanej treści zobowiązania i wezwał Stronę do przedstawienia ostatecznej jego wersji.

W piśmie z dnia 17 marca 2014 r. OK Money, uwzględniając uwagi Prezesa UOKiK, przedstawiło propozycję zobowiązania o następującej treści:
 „OK Money proponuje modyfikację wcześniej złożonej propozycji zobowiązań i zobowiązuje się do:

1. *Zmiany punktu 7.2, RPO w taki sposób, że Pożyczkobiorca **będzie obciążony kosztami wezwania do zapłaty w ich rzeczywistej wysokości tzn. 7,55 zł za wezwanie do zapłaty wysłane listem zwykłym priorytetowym oraz 11,60 zł za wezwanie do zapłaty wysłane listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.** Konsument może zostać obciążony kosztami maksymalnie trzech wezwań do zapłaty, z czego jedno wezwanie zawsze będzie wysyłane listem poleconym (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru), a dwa będą wysyłane jako listy zwykle priorytetowe. Regulamin będzie wskazywał wysokość rzeczywistych kosztów przygotowania i wysyłki wezwań do zapłaty.*
2. *Wykorzystania strony internetowej www.okmoney.pl do opublikowania informacji o obniżeniu kosztów wezwań do zapłaty, a także o dacie, od której będą one obowiązywać.*
3. *Zmiany wzorca umowy (UPO) poprzez wykreślenie punktu 3.2.*
4. *Zmiany procedury udzielania zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych przez spółki z Grupy poprzez dodanie dodatkowego okienka (tzw. ang. tick box) obok oświadczenia konsumenta o zgodzie na przetwarzanie takich danych, tak aby konsument miał prawo wyboru udzielenia bądź nieudzielenia takiej zgody.*
5. *Wyraźne zastrzeżenie w obowiązujących (na dzień uprawomocnienia się decyzji kończącej przedmiotowe postępowanie) umowach zawartych z podmiotami trzecimi, w tym z podmiotami z grupy kapitałowej OK Money (poprzez zmianę tych umów), którym OK Money powierza przetwarzanie danych osobowych, na podstawie art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych, że **podmioty te nie są uprawnione do korzystania z tych danych dla celów swojej działalności**, a jedynie do dokonywania technicznych czynności związanych z przetwarzaniem danych dla celów wyznaczonych przez administratora tych danych tj. OK Money. Takie samo zastrzeżenie będą zawierały wszystkie ewentualne nowe umowy dotyczące powierzenia przetwarzania danych osobowych, na podstawie art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych, zawierane przez OK Money z jakimikolwiek podmiotami.*
6. *Odnośnie do oświadczenia opublikowanego na stronie www.okmoney.pl: „Procedura udzielania pożyczki przez OK Money spełnia najwyższe standardy systemów bankowych”, OK Money zobowiązuje się do nieporównywania w przyszłości usług oferowanych przez OK Money do usług bankowych, w tym usunięcie z obrotu wyrazów „system bankowy” zawartych w ww. zdaniu.*
7. ***W przypadku każdej pożyczki (tj. pierwszej i kolejnych), do przesyłania konsumentowi - pożyczkobiorcy (na wskazany przez niego adres poczty e-mail) Umowy (podpisanej przez OK Money) oraz RPO, w formie pliku PDF (tj. na trwałym nośniku), niezwłocznie po wypłacie kwoty pożyczki. Zasady te znajdują odpowiednie odzwierciedlenie w UPO oraz RPO.***
8. ***Każda umowa będzie zawierała wszystkie wymagane przez przepis art. 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim elementy**, w tym informacje dotyczące:*
  - a. *daty wypłaty pożyczki;*
  - b. *czasu obowiązywania umowy;*
  - c. *kwoty wypłaty oraz całkowitej kwoty podlegającej zwrotowi przez konsumenta;*
  - d. *informacji o tym, że pożyczka nie jest oprocentowana oraz że OK Money pobiera prowizję w zależności od czasu trwania i wysokości wypłaty;*
  - e. ***prawie odstąpienia od umowy pożyczki, bez podania przyczyny, w terminie 14 dni od jej zawarcia.***
9. *Powiadomienia, za pośrednictwem poczty elektronicznej, wszystkich konsumentów będących (na dzień wejścia w życie ww. zmian) stronami obowiązujących UPO o ww. zmianach wzorca umowy oraz RPO (poprzez przesłanie im nowego wzorca umowy oraz nowego regulaminu), w szczególności o tym, że (i) **każda kolejna pożyczka będzie odrębną umową zawieraną według ww. regul;** (ii) zawarte już przez konsumentów umowy UPO wygasną z chwilą spłaty pożyczki wypłaconej im w oparciu o dotychczasową UPO; (iii)*

zawarte już przez konsumentów umowy UPO - w sytuacji, w której konsument nie ma żadnej pożyczki do spłacenia - wygasną z dniem wskazanym przez OK Money w powiadomieniu (przy czym Spółka zapewni, że powiadomienie takie zostanie wysłane konsumentom co najmniej 14 dni przed wygaśnięciem umowy UPO.

10. OK Money wykona wszystkie zobowiązania, o których mowa w pkt. 1-9 powyżej w terminie 2 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji kończącej postępowanie.

11. OK Money, w terminie 1 miesiąca od upływu terminu na wykonanie zobowiązań o których mowa w pkt. 1-9 powyżej, złoży Prezesowi UOKiK sprawozdanie z wykonania tych zobowiązań, przedkładając odpowiednie (dla każdego z tych zobowiązań) informacje lub dowody.”

Prezes UOKiK zawiadomił Stronę o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz o możliwości zapoznania się z aktami sprawy (pismo z dnia 9 kwietnia 2014 r.). Z powyższego uprawnienia Strona nie skorzystała.

Prezes UOKiK ustalił następujący stan faktyczny:

OK Money Poland spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Gdańsku prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu z dnia 2 grudnia 2011 roku do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem 0000404034. Zgodnie z wpisem do ww. rejestru przedmiotem działalności Strony jest m.in.: pozostałe pośrednictwo pieniężne, pozostałe formy udzielania kredytów, pozostała działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych, pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych, działalność portali internetowych, przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność.

(vide: informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców KRS – stan na dzień 14 lutego 2014 r.)

OK Money prowadzi stronę internetową www.okmoney.pl, za pomocą której oferuje swoje usługi (niebankowe pożyczki) i informuje o ich warunkach. Umowy pożyczek zawierane są z konsumentami wyłącznie przez ww. stronę internetową, poprzez wypełnienie formularza.

(vide: pismo Strony z dnia 12 października 2012 r., pkt 3., pismo Strony z dnia 25 lutego 2013 r.; pismo Strony z dnia 13 czerwca 2013 r.)

OK Money oferuje pożyczki w kwocie od 200 zł do 1500 zł na okres 15 lub 30 dni.

(vide: pismo Strony z dnia 12 października 2012 r., pkt 6)

Po złożeniu przez konsumenta – za pośrednictwem strony internetowej – wniosku o pożyczkę, OK Money dokonuje oceny ryzyka kredytowego na podstawie otrzymanych od zainteresowanego informacji oraz jego historii kredytowej dostępnej w biurach informacji gospodarczej oraz innych bazach (BIK, ZBP). Ocena oparta jest o wewnętrzny model oceny punktowej dokonywanej za pomocą automatycznego algorytmu. Z uwagi na automatyzm tego procesu, czas podejmowania decyzji o udzieleniu decyzji jest bardzo krótki. Zgodnie

z przekazami reklamowymi na stronie internetowej – decyzja o przyznaniu pożyczki zapada w ciągu 15 minut, natomiast pieniądze wpływają na konto w przeciągu 1 godziny.

(vide: pismo Strony z dnia 12 października 2012 r., pkt 10; notatka służbowa z dnia 25 stycznia 2013 r.)

Kiedy ocena kredytowa jest zakończona i wniosek zaakceptowany, klient musi wykonać przelew pieniężny na kwotę 0,01 zł (jeden grosz) na rachunek bankowy OK Money. Służy to weryfikacji przez OK Money danych osobowych klienta i numeru rachunku bankowego przesłanego przez wnioskodawcę (podczas procesu składania wniosku). Pożyczka przelewana jest na zweryfikowany rachunek bankowy klienta. Następnego dnia umowa i formularz informacyjny są wysyłane pocztą i przez e-mail do klienta. Tenże zobowiązany jest podpisać umowę i odesłać ją z powrotem na adres korespondencyjny OK Money, na koszt przedsiębiorcy. Wzór umowy pożyczki i formularz informacyjny jest również wysyłany e-mailem na adres poczty elektronicznej konsumenta w trakcie procesu składania wniosku o pożyczkę. Dokumenty te są również wyświetlane na ekranie podczas aplikowania o pożyczkę. Akceptacja warunków umowy pożyczki jest warunkiem koniecznym wysłania przez wnioskodawcę wniosku o udzielenie pożyczki.

(vide: pismo Strony z dnia 12 października 2012 r., pkt 11, załącznik do notatki służbowej z dnia 25 stycznia 2013 r. – wydruk ze strony internetowej www.okmoney.pl z dnia 24 stycznia 2013 r.)

Pierwsza pożyczka udzielana jest na kwotę 200 lub 300 zł na promocyjnych warunkach, tzn. nieodpłatnie – całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta po upływie terminu spłaty pożyczki jest równa całkowitej kwocie kredytu (pożyczki).

(vide: załącznik do notatki służbowej z dnia 25 stycznia 2013 r. – wydruk ze strony internetowej www.okmoney.pl z dnia 24 stycznia 2013 r.)

Po spłacie pierwszej pożyczki konsument może aplikować o kolejną poprzez wysłanie SMS-a z podaniem kwoty pożyczki, okresu jej spłaty i otrzymanego hasła (SMS o treści: OKM KWOTA POŻYCZKI OKRES POŻYCZKI HASŁO na numer 4455). Po wysłaniu wniosku w postaci wiadomości tekstowej SMS, konsument otrzymuje formularz informacyjny, Regulamin Pożyczek Odnawialnych jak również już uprzednio zawartą (przy przyznawaniu pierwszej pożyczki) Umowę Pożyczki Odnawialnej na adres e-mail klienta podany przy rejestracji. Konsument otrzymuje decyzję o przyznaniu pożyczki SMS-em w krótkim czasie po zgłoszeniu.

(vide: załącznik do notatki służbowej z dnia 25 stycznia 2013 r. – wydruk ze strony internetowej www.okmoney.pl z dnia 24 stycznia 2013 r.)

Strona posługuje się następującymi dokumentami związanymi z udzielanymi pożyczkami:

- a) Umowa Pożyczki Odnawialnej z załącznikami:
  1. Załącznik 1: Upoważnienie (upoważnienie do udostępniania informacji o zadłużeniu biurom informacji gospodarczych),
  2. Załącznik 2: Regulamin Pożyczek Odnawialnych,
  3. Załącznik 3: Wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy,
- b) formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego,

- c) wzór listu dot. zawarcia Umowy Pożyczki Odnawialnej,
- d) faktura.

(dowód: załączniki do pisma Strony z dnia 25 lutego 2013 r.)

Umowa Pożyczki Odnawialnej nie zawiera zobowiązania OK Money do udzielania pożyczki czy też dokonywania wypłaty na każdorazowe żądanie pożyczkobiorcy. W jej treści znajduje się postanowienie o treści „1.1 Pożyczkodawca przyznaje Pożyczkobiorcy limit kredytowy w wysokości: ...PLN.” Umowa ta zawiera pięć punktów: 1. Przedmiot Umowy, 2. Odstąpienie, 3. Oświadczenia Pożyczkobiorcy, 4. Potwierdzenie wypłaty Pierwszej Pożyczki, 5. Postanowienia końcowe, dzielących się na podpunkty.

W punkcie 3.2 zawarto następujące postanowienie: „3.2. Pożyczkobiorca upoważnia Pożyczkodawcę do przekazania danych osobowych Pożyczkobiorcy Spółkom z Grupy Pożyczkodawcy, w celach związanych z przedmiotem działalności Spółek z Grupy Pożyczkodawcy, reklamą ich usług, oceną zdolności kredytowej Pożyczkobiorcy oraz w celach statystycznych”.

Załącznik 1: Upoważnienie i Załącznik 2: Regulamin Pożyczek Odnawialnych są drukowane w jednym ciągu z Umową Pożyczki Odnawialnej, natomiast Załącznik 3: Wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy jest osobnym dokumentem.

W punkcie 7.2 Regulaminu Pożyczek Odnawialnych zawarto następujące postanowienie:

„7.2 W przypadku opóźnienia w spłacie Pożyczki, Pożyczkodawca zastrzega sobie możliwość naliczenia odsetek za zwłokę w wysokości odsetek ustawowych oraz podjęcia działań mających na celu zwrot Pożyczki przez Pożyczkobiorcę. W szczególności Pożyczkodawca może przesłać Pożyczkobiorcy pisemne wezwanie do zapłaty. Pożyczkobiorca zostanie obciążony kosztami wezwania do zapłaty w następującej wysokości:

- (a) 30 PLN za przesłanie pierwszego wezwania do zapłaty, po upływie 7 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty Pożyczki,*
- (b) 40 PLN za przesłanie drugiego wezwania do zapłaty, po upływie 21 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty Pożyczki,*
- (c) 50 PLN za przesłanie trzeciego wezwania do zapłaty, po upływie 30 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty Pożyczki.*
- (d) 50 PLN za przesłanie czwartego wezwania do zapłaty, po upływie 40 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty Pożyczki.”*

W dokumencie umowy kredytu odnawialnego (Umowa Pożyczki Odnawialnej razem z połączonymi z nią Załącznikiem 1: Upoważnienie i Załącznikiem 2: Regulamin Pożyczek Odnawialnych) brak następujących informacji, które kredytodawca, zgodnie z art. 30 ust. 1 ukk, jest obowiązany zamieścić w umowie:

- 1) czasu obowiązywania umowy,
- 2) całkowitej kwoty kredytu, w przypadku drugiej i kolejnych umów (odnośnie pierwszej pożyczki Umowa Pożyczki Odnawialnej stanowi w punkcie 4., iż: „Niniejsza Umowa stanowi potwierdzenie wypłaty przez Pożyczkodawcę Pierwszej Pożyczki na rzecz Pożyczkobiorcy w kwocie ... na warunkach określonych w Umowie.”),
- 3) terminu wypłaty kredytu,
- 4) stopy oprocentowania kredytu albo informacji, że kredyt nie jest oprocentowany,

- 5) terminu, sposobu i skutków odstąpienia konsumenta od drugiej i kolejnych umów pożyczki oraz obowiązku zwrotu przez konsumenta udostępnionego przez kredytodawcę kredytu (Umowa Pożyczki Odnawialnej przewiduje możliwość odstąpienia jedynie od pierwszej umowy; w punkcie 2.1 wskazano, iż: „2.1. Pożyczkobiorca może odstąpić od Umowy bez podania przyczyny w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia jej sporządzenia. Odstąpienie od Umowy jest równoznaczne z odstąpieniem od Pierwszej Pożyczki.”)

(dowód: wzorce Umowy Pożyczki Odnawialnej załączone do pisma Strony z dnia 12 października 2012 r., Umowy Pożyczki Odnawialnej załączone do pisma Strony z dnia 25 lutego 2013 r.)

Na stronie internetowej przedsiębiorcy, pod adresem www.okmoney.pl, znajduje się stwierdzenie, iż: „Proces ubiegania się o pożyczkę w OK Money spełnia najwyższe standardy systemu bankowego”.

(dowód: wydruk ze strony internetowej www.okmoney.pl z dnia 24 stycznia 2013 r. załączony do notatki służbowej z dnia 25 stycznia 2013 r., wydruk ze strony www.okmoney.pl z dnia 13 czerwca 2013 r. załączony do pisma Strony z dnia 13 czerwca 2013 r.; pismo Strony z dnia 17 marca 2014 r., pkt I.2)

OK Money, w przypadku udzielania kolejnej (począwszy od drugiej) pożyczki, nie zawiera z konsumentami osobnej umowy, a w konsekwencji – nie doręcza dokumentu umowy pożyczkobiorcy. Do osoby wnioskującej (online – poprzez specjalny profil/konto klienta albo poprzez SMS) o wypłatę OK Money stosuje postanowienia Umowy Pożyczki Odnawialnej i Regulaminu Pożyczek Odnawialnych. Do pożyczkobiorcy wysyła e-mailem ponownie treść zawartej uprzednio Umowy Pożyczki Odnawialnej z załączonym Regulaminem Pożyczek Odnawialnych oraz formularz informacyjny dotyczący nowego kredytu konsumenckiego.

(dowód: pismo Strony z dnia 15 lutego 2013 r., pkt 1 b i pkt 2)

OK Money udzieliło w 2012 roku [tajemnica przedsiębiorstwa]. pożyczek na łączną kwotę [tajemnica przedsiębiorstwa]. zł, natomiast w 2013 r. – [tajemnica przedsiębiorstwa] pożyczek na kwotę zł [tajemnica przedsiębiorstwa].

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Interes publiczny

Przepis art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.; **dalej również: uokik**) ogranicza zastosowanie jej przepisów wyłącznie do podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Warunkiem koniecznym do uruchomienia instrumentów określonych w tej ustawie jest zatem zaistnienie takiego stanu faktycznego, w którym działania przedsiębiorców naruszają jej przepisy i jednocześnie stanowią zagrożenie dla interesu publicznego, bądź też naruszają ten interes.

Niniejsze postępowanie dotyczy stosowania przez OK Money Poland sp. z o.o. niedozwolonych postanowień umownych, nieuczciwych praktyk rynkowych

wprowadzających konsumentów w błąd, naruszania przez przedsiębiorcę obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji oraz naruszania przepisów ustawy kredycie konsumenckim. Praktyki te dotyczyły wszystkich użytkowników Internetu, którzy skorzystali lub mogli skorzystać z oferty skarżonego przedsiębiorcy, o której mowa w niniejszej decyzji. Uznać wobec tego należy, iż niniejsze postępowanie prowadzone było w interesie publicznym.

Strona postępowania

Zakaz stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów określony w art. 24 ust. 1 uokik dotyczy jedynie przedsiębiorców, a zatem stroną postępowania prowadzonego przed Prezesem UOKiK może być jedynie podmiot posiadający status przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przepisy art. 4 pkt 1 uokik w zw. z art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz. U. z 2013 poz. 672, z późn. zm.; **dalej również: usdg**) definiują przedsiębiorcę jako osobę fizyczną, osobę prawną i jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą – czyli zgodnie z art. 2 usdg zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową a także zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły – a także mającą charakter zarobkowy.

OK Money, będąc spółką kapitałową (osobą prawną) wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, wykonuje działalność usługową w zakresie udzielania pożyczek, która ma charakter zorganizowany, ciągły i zarobkowy.

Wobec powyższego należy uznać, iż OK Money jest w świetle cytowanych przepisów przedsiębiorcą. W konsekwencji, działania skarżonej spółki mogą być poddane ocenie w toku postępowania przed Prezesem UOKiK.

Uprawdopodobnienie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Zgodnie z art. 28 ust. 1 uokik, jeżeli w toku postępowania przed Prezesem UOKiK w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione – na podstawie okoliczności sprawy lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania – że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24 uokik, jednak zobowiąże się on do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes UOKiK może w drodze decyzji nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań.

Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (art. 24 ust. 2 uokik) rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności:

- 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) – **dalej: rejestr**;
- 2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji;
- 3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

Analiza przepisu art. 28 ust. 1 uokik pozwala jednoznacznie stwierdzić, że Prezes UOKiK może wydać powyższą decyzję w sytuacji łącznego spełnienia następujących przesłanek:

- uprawdopodobnienie bezprawności działania przedsiębiorcy
- uprawdopodobnienie naruszenia zbiorowego interesu konsumentów
- złożenie zobowiązania przez przedsiębiorcę

Uprawdopodobnienie (*semiplena probatio*) oznacza, że na korzyść strony postępowania (przedsiębiorcy) odstąpiono od udowodnienia określonych faktów na rzecz uprawdopodobnienia – na podstawie okoliczności sprawy, lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania, że stosuje on określoną w art. 24 uokik praktykę.¹

Uprawdopodobnienie bezprawności działania przedsiębiorcy

W niniejszym postępowaniu uprawdopodobnienia wymagają zarzuty określone w pkt I. A-E postanowienia nr RBG-104/2013, cytowane wyżej.

Ad A. Stosowanie niedozwolonych postanowień wzorców umów.

Należy wskazać na wstępie, że wykazanie, iż przedsiębiorca wprowadził do obrotu wzorzec umowy zawierający postanowienia o treści już wpisanej do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2014 poz. 10, z późn. zm.) – **dalej również: rejestr** - stanowi wystarczającą przesłankę do wykazania bezprawności działania tego przedsiębiorcy.

W przypadku stosowania postanowień umownych, o bezprawności działania przedsiębiorcy przesądza również rozszerzona skuteczność wyroku, w sprawie o uznanie postanowień umownych za niedozwolone, co wynika z art. 479⁴³ k.p.c. Stosownie do art. 479⁴³ k.p.c., prawomocny wyrok, w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, ma skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania postanowienia uznanego za niedozwolone, do rejestru prowadzonego przez Prezesa UOKiK. Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w rejestrze jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu, stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych, tj. stosowanych także przez innych przedsiębiorców, stosujących wobec konsumentów postanowienia o identycznej lub zbliżonej treści. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (**dalej: SOKiK**) wyrażonym w wyroku z dnia 25.05.2005 r. (sygn. akt XVII Ama 46/04), dla uznania, iż określona klauzula jest niedozwolonym postanowieniem umownym wpisanym do rejestru klauzul niedozwolonych wystarczy stwierdzenie, że mieści się ona w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru i nie jest konieczna literalna zgodność porównywanych klauzul. Czynnikiem przesądzającym o podobieństwie dwóch klauzul powinien być zatem zamiar, cel, jakiemu ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli cel utworzenia spornej klauzuli odpowiada celowi sformułowania klauzuli uznanej za niedozwoloną, oba zapisy można uznać za tożsame. Takie

---

¹ M. Sieradzka [w:] K.Kohutek, M.Sieradzka, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 681;

stanowisko zajął także Sąd Najwyższy, w uchwale z dnia 13.07.2006r. (sygn. akt III SZP 3/06), stwierdzając, że : „(...) stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...)”. W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że „(...) praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a uokik (obecnie art. 24 – przyp. własny UOKiK) obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przestawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (...). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a uokik znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27, a także orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącym zasady efektywności. Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej i stąd niedozwolone będą także takie postanowienia wzorców umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.

W niniejszej sprawie Prezes UOKiK ustalił, iż OK Money zamieścił w stosowanych wzorcach umów, tj. w Regulaminie Pożyczek Odnowialnych i w Umowie Pożyczki Odnowialnej niedozwolone postanowienia wpisane do rejestru.

Ad A. 1) „7.2 W przypadku opóźnienia w spłacie Pożyczki, Pożyczkodawca zastrzega sobie możliwość naliczenia odsetek za zwłokę w wysokości odsetek ustawowych oraz podjęcia działań mających na celu zwrot Pożyczki przez Pożyczkobiorcę. W szczególności Pożyczkodawca może przesłać Pożyczkobiorcy pisemne wezwanie do zapłaty. Pożyczkobiorca zostanie obciążony kosztami wezwania do zapłaty w następującej wysokości:

- (a) 30 PLN za przesłanie pierwszego wezwania do zapłaty, po upływie 7 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty Pożyczki,
- (b) 40 PLN za przesłanie drugiego wezwania do zapłaty, po upływie 21 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty Pożyczki,
- (c) 50 PLN za przesłanie trzeciego wezwania do zapłaty, po upływie 30 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty Pożyczki.
- (d) 50 PLN za przesłanie czwartego wezwania do zapłaty, po upływie 40 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty Pożyczki.”

W ocenie Prezesa UOKiK zacytowane postanowienie jest tożsame z niedozwolonymi postanowieniami wzorców umów wpisanymi do rejestru:

- dnia 25 sierpnia 2006 r. pod numerem **829** – na mocy wyroku SOKiK z dnia 27 kwietnia 2005 r., sygn. akt XVII AmC 103/04, o treści: „**W przypadku zalegania z co najmniej dwoma ratami pożyczkodawca może również wystosować (nie częściej niż raz w tygodniu) upomnienie. Każdorazowe wystawienie upomnienia podlega opłacie w wysokości 50,00 zł**”,
- dnia 3 grudnia 2012 r. pod numerem **4068** – na mocy wyroku SOKiK z dnia 20 sierpnia 2012 r., sygn. akt XVII AmC 1385/11, o treści: "**Oplata za wypisanie weksla: 40,00 PLN**",

- dnia 17 października 2012 r. pod numerem **3850** – na mocy wyroku SOKiK z dnia 19 lipca 2012 r., sygn. akt AmC 5238/11, o treści: *"Sporządzenie i wysłanie wezwania do zapłaty /raty/ kredytu lub odsetek - 7,5 zł od każdego wysłanego wezwania"*,

- dnia 17 października 2012 r. pod numerem **3853** – na mocy wyroku SOKiK z dnia 4 lipca 2012 r., sygn. akt AmC 5206/11, o treści: *"Wysyłanie wezwań (monitów) do zapłaty oraz upomnień z tytułu niedopuszczalnego debetu w rachunku oszczędnościowo rozliczeniowym, po upływie terminu spłaty zadłużenia (za każdy wysłany monit) - 10 zł"*.

Należy zauważyć, że rejestr zawiera wiele postanowień dotyczących pobierania zryczałtowanych opłat windykacyjnych. Powyżej powołano przykładowe klauzule ze względu na argumentację zawartą w uzasadnieniach wyroków SOKiK ich dotyczących.

Wymaga podkreślenia, że zarówno powyżej przytoczone klauzule niedozwolone, jak i zakwestionowane postanowienie stosowane przez OK Money, opierają się na zasadzie obciążenia dłużnika kosztami windykacji za dochodzenie wymagalnych wierzytelności wobec pożyczkodawcy w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy. Stanowią one o przyjęciu przez dłużnika odpowiedzialności odszkodowawczej za jego opóźnienie w zapłacie należności. Zgodnie z wyrokiem w sprawie XVII AmC 1385/11 (dotyczącym klauzuli nr 4068) przesłanki odpowiedzialności uregulowane są w art. 361 kc i art. 471 kc, a opóźnienie w spłacie należności nie zawsze rodzi odpowiedzialność odszkodowawczą. Zobowiązany do odszkodowania odpowiada bowiem tylko za **normalne następstwa swego działania lub zaniechania, z którego wynikła szkoda**. Nieodzwonne jest również wystąpienie **normalnego związku przyczynowego**. Porównywane klauzule natomiast mogą powodować, iż konsument zostanie obciążony opłatą nie mającą związku z wydatkami i kosztami wynikającymi z czynności, za które jest pobierana.

W cytowanym wyroku SOKiK wskazał, iż podejmowanie przez wierzyciela innych niż sądowe czynności w celu odzyskania długu odbywa się na jego koszt i ryzyko. *„Egzekwowanie należnych od klientów spłat na drodze postępowania windykacyjnego jest zatem wyłącznie kwestią wyboru wierzyciela (...). Tak więc skoro pozwana w przypadku nieterminowej spłaty zobowiązań swoich klientów decyduje się na prowadzenie procedury windykacyjnej to obowiązana jest również do jej pokrycia.”* Dalej Sąd argumentuje: *„Na zakończenie należy podkreślić, że skoro pozwana prowadzi działalność gospodarczą nastawioną na zysk, to ponosić również ryzyko gospodarcze z tą działalnością związane.”* Przenoszenie tego ryzyka na konsumenta jest, w ocenie SOKiK, *„sprzeczne z dobrymi obyczajami”, „nieuczciwe wobec konsumenta i stawiające go w nierównorzędym położeniu wobec kontrahenta-przedsiębiorcy”,* a postanowienie nr 4068 *„nie uwzględnia i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co nie znajduje żadnego uzasadnienia i prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nie równorzędny i rażąco niekorzystny dla konsumenta”*.

Na ową nierównorzędność relacji konsument-przedsiębiorca uwagę zwrócił SOKiK w wyroku w sprawie XVII AmC 5206/11, dotyczącym klauzuli niedozwolonej nr 3853. Sąd wskazał, iż przejawia się ona m.in. w tym, że *„klient nie ma możliwości domagania się od banku podobnego świadczenia w sytuacji, gdy to on będzie kierował korespondencją dotyczącą wadliwej obsługi umowy (...)”*. Jednocześnie Sąd wskazał na brak korelacji kosztów przesyłki ze stałą opłatą wskazaną w postanowieniu umowy, co sugeruje albo dochód przedsiębiorcy w tej mierze, albo pokrycie części kosztów, albo uśrednienie kosztów i ich podział pomiędzy klientów, których zapis ten dotyczy, albo też dowolność i daleko posunięta arbitralność w określeniu kosztu, którym przedsiębiorca obciąża swoich klientów.

Z kolei w uzasadnieniu wyroku w sprawie XVII AmC 5238/11, dotyczącej klauzuli nr 3850, SOKiK podkreślił, iż: „*Uczciwość kontraktowa wymaga (...), aby konsumenci byli należycie informowani o okolicznościach i przeznaczeniu opłat, które ponoszą.*” Jednocześnie Sąd podzielił stanowisko Prezesa UOKiK, iż przedsiębiorca – ustalając we wzorcu umowy wysokość ryczałtowych opłat związanych z windykacją – niejako „*podwójnie karze swoich klientów (konsumentów), gdyż oprócz bardzo wysokich odsetek karnych za opóźnienie pobiera również dodatkowo opłaty za samo wezwanie do zapłaty.*”

Również w pierwszym z powołanych wyroków (XVII AmC 103/04), dotyczącym najstarszej klauzuli nr 829, SOKiK zakwestionował, mimo, iż postanowienie, którego dotyczył ww. wyrok określa maksymalną częstotliwość płatnych upomnień („*nie częściej niż raz w tygodniu*”), ryczałtową opłatą windykacyjną, „*która nie wynika z żadnej kalkulacji poniesionych kosztów przez pozwaną*”.

Zdaniem Prezesa UOKiK, powyższe oceny dokonane przez SOKiK należy uznać za co do zasady aktualne również w stosunku do kwestionowanego postanowienia stosowanego przez OK Money. Chodzi zwłaszcza o obciążanie konsumenta ryczałtową opłatą windykacyjną, która nie odpowiada kosztom podejmowanych w tym zakresie przez przedsiębiorcę czynności. Wysokość opłaty nie tylko nie odpowiada rzeczywistym wydatkom na windykację należności, ale wręcz rośnie wraz z upływem czasu, pełniąc rolę rekompensaty za brak spłaty zadłużenia.

Wyraźna jest tu tożsamość celu i skutku, mimo iż treść cytowanych postanowień i klauzuli stosowanej przez OK Money nie jest identyczna. Pożyczkodawca zabezpiecza swój interes, określając niedopuszczalne i niezwiązane z rzeczywistymi kosztami sankcje finansowe, które dotyczą konsumenta, gdy ten opóźni się w spłacie pożyczki (niezależnie od przyczyny). Za brakiem powiązania opłat windykacyjnych z kosztami ponoszonymi przez przedsiębiorcę przemawia między innymi fakt, iż OK Money w miarę upływu czasu pobiera coraz wyższą opłatę (30 zł, 40 zł, 50 zł) mimo dokonywania tej samej czynności (wysłania wezwania do zapłaty), co nie znajduje żadnego racjonalnego uzasadnienia. Skutkiem może być naruszenie interesów ekonomicznych konsumenta – nałożenie obowiązku zapłaty dodatkowych opłat windykacyjnych, niezależnie od kosztów poniesionych przez przedsiębiorcę w związku z czynnościami tego typu i bez wykazywania związku pomiędzy opóźnieniem a ewentualną szkodą pożyczkodawcy.

Za przyjęciem tożsamości powyższych klauzul przemawia także fakt zastosowania ich we wzorcach umów wykorzystywanych w stosunkach prawnych tego samego rodzaju (umowa kredytu i umowa pożyczki), zaliczanych do umów o kredyt konsumencki.

Powyższe pozwala na uprawdopodobnienie, iż OK Money dopuszcza się bezprawnej praktyki poprzez stosowanie niedozwolonego postanowienia wzorca umowy wpisanego do rejestru (art. 24 ust. 1 pkt 1 uokik).

Ad A. 2) „*3.2. Pożyczkobiorca upoważnia Pożyczkodawcę do przekazania danych osobowych Pożyczkobiorcy Spółkom z Grupy Pożyczkodawcy, w celach związanych z przedmiotem działalności Spółek z Grupy Pożyczkodawcy, reklamą ich usług, oceną zdolności kredytowej Pożyczkobiorcy oraz w celach statystycznych*”.

Powyższe postanowienie wzorca *Umowa Pożyczki Odnawialnej* jest w ocenie Prezesa UOKiK tożsamy z niedozwolonym postanowieniem wpisanym do rejestru pod numerem **880** na podstawie wyroku SOKiK z dnia 20 lipca 2006 r. (sygn. akt XVII Amc 9/06), o treści: „*Równocześnie Uczestnik gremium wyraża zgodę na przetwarzanie i przekazywanie swoich*

danych osobowych innym instytucjom. Dane osobowe podawane są dobrowolnie, jednak są niezbędne do zawarcia umowy” .

W uzasadnieniu ww. wyroku z dnia 20 lipca 2006 r. sygn. akt XVII Amc 9/06 SOKiK zakwestionował taką konstrukcję wzorca umownego, gdzie zgoda konsumenta na wykorzystywanie przez administratora jego danych osobowych w celach nie związanych z wykonaniem umowy, jest nierozzerwalnie związana z wyrażeniem zgody przez konsumenta na przetwarzanie jego danych osobowych w celu realizacji zawartej umowy. Przy takiej konstrukcji wzorca konsument pozbawiony jest możliwości podjęcia rzeczywistej decyzji w zakresie przekazywania danych osobowych w celach innych niż związane z realizacją umowy, gdyż zawarcie przez konsumenta umowy pożyczki jest traktowane jako jednoznaczne ze złożeniem oświadczenia woli dotyczącego jego zgody na przekazywanie danych osobowych osobom trzecim, nie będącym stroną stosunku cywilnoprawnego ani też nie uczestniczącym w wykonaniu zobowiązania. W ocenie SOKiK powyższe postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Zakwestionowane w niniejszym postępowaniu postanowienie różni się zastosowanymi sformułowaniami, jednak jego istota sprowadza się do tego samego celu, co w przypadku postanowienia nr 880: uzyskania zgody konsumenta na przekazywanie jego danych osobowych podmiotom trzecim, z którymi nie wiąże go stosunki umowne. Postanowienie stosowane przez OK Money przewiduje możliwość przekazania danych tylko podmiotom „z Grupy Pożyczkodawcy, w celach związanych z przedmiotem działalności Spółek z Grupy Pożyczkodawcy, reklamą ich usług, oceną zdolności kredytowej Pożyczkobiorcy oraz w celach statystycznych”. Zgodnie z Regulaminem Pożyczek Odnawialnych chodzi o spółki wchodzące w skład grupy kapitałowej OK Money. Zostały one wymienione w *Regulaminie Pożyczek Odnawialnych* jednakże tylko przykładowo, więc **konsument nie ma pełnej wiedzy o podmiotach, którym jego dane mogą zostać przekazane**. Informację o podmiotach wchodzących w skład grupy kapitałowej OK Money Strona zastrzegła w niniejszym postępowaniu jako tajemnicę przedsiębiorstwa – można zatem domniemywać, że pożyczkobiorca nie uzyska pełnej informacji o tym, jakim podmiotom jego dane osobowe są przekazywane. Możliwe jest również dołączenie do grupy kapitałowej innych spółek, nie wchodzących w jej skład w trakcie zawierania umowy z OK Money, co zwiększy krąg podmiotów mogących korzystać z danych konsumenta.

Wprawdzie zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych (uodo)² przedsiębiorca ma prawo gromadzić i przetwarzać dane osobowe klienta, m.in. gdy jest to konieczne do realizacji umowy (art. 23 ust. 1 pkt 3 uodo) lub też gdy jest to niezbędne do wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów, takich jak marketing bezpośredni własnych produktów (art. 23 ust. 1 pkt 5 w zw. z ust. 4 pkt 1 uodo), jednakże nie wchodzi w zakres tego uprawnienia udostępnianie danych osobowych podmiotom trzecim. Wyjątku nie stanowi w tym zakresie również art. 31 uodo, na który w toku postępowania powoływała się Strona, gdyż upoważnia on jedynie do dokonywania technicznych czynności związanych z przetwarzaniem danych dla celów wyznaczonych przez administratora danych (tj. OK Money), nie zaś do korzystania z tych danych dla celów swojej działalności.

W ocenie Prezesa UOKiK, niewystarczającym jest ograniczenie kręgu osób trzecich uprawnionych do przetwarzania danych osobowych do podmiotów, które wchodzi w skład grupy kapitałowej OK Money, bez enumeratywnego wskazania, o jakie podmioty chodzi.

---

² Ustawa z dnia 29.08.1997 o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.).

Dodatkowo, należy wskazać, że konsument nie odnosi żadnej korzyści z wyrażonej zgody na przekazywanie jego danych osobowych i w gruncie rzeczy nie jest ona konieczna do wykonywania zobowiązań wynikających z umowy pożyczki.

Skutkiem zastosowania ww. postanowienia jest pozbawienie pożyczkobiorcy kontroli nad udostępnianiem swoich danych osobowych. Dalszymi konsekwencjami mogą być niepożądane przez konsumenta kontakty z przedsiębiorcami i znaczne ograniczenie sfery jego prywatności. Jeżeli bowiem dane osobowe przetwarzane są w związku z realizacją umowy, to, zasadniczo, o ile nie ma potrzeby windykacji zaległych należności, po jej zakończeniu przedsiębiorca powinien dane usunąć. Natomiast udostępnienie danych osobowych nieokreślonym podmiotom trzecim pozwala przypuszczać, że będą one z nich korzystać również po zakończeniu pierwotnego stosunku umownego OK Money z konsumentem (np. po spłacie pożyczki).

Z powyższych względów należy uznać, iż opisane postanowienie jest pod względem celu i skutku tożsame z klauzulą nr 880, a w konsekwencji, że spełnienie przesłanki bezprawności działań OK Money zostało uprawdopodobnione.

Ad B. Naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej oraz pełnej informacji.

W świetle art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest w szczególności m.in. naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji. Przepis ten nie nakłada samodzielnie na przedsiębiorców obowiązków informacyjnych, a jedynie wskazuje, że naruszenie takich obowiązków przewidzianych w innych ustawach może stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Dopuszczenia się opisanej w przepisie, o którym mowa, praktyki wymaga zatem stwierdzenia naruszenia obowiązków informacyjnych ustanowionych w przepisach szczególnych.³

Art. 30 ust. 1 ukk zawiera katalog informacji, które powinny znaleźć się w umowie o kredyt konsumencki. Przyjmuje się przy tym, że „umowa o kredyt konsumencki” w rozumieniu tego przepisu oznacza **dokument umowy zawartej w formie pisemnej**. Pogląd powyższy znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądowym opartym jeszcze na brzmieniu art. 4 uprzednio obowiązującej ustawy o kredyt konsumencki (dalej ukk z 2001 r.)⁴, jednakże w pełni aktualnym. Konsekwencją przyjęcia, że w cytowanych przepisach ustawodawca miał na myśli dokument lub egzemplarz umowy, jest traktowanie obowiązków informacyjnych tam opisanych za spełnione dopiero, gdy przedsiębiorca zawrze wszystkie wymagane informacje w jednym dokumencie.

W wyroku z dnia 20 czerwca 2006 r. (III SK 7/06, OSNP 2007/13-14/207) Sąd Najwyższy wskazał, iż: „*Obligatoryjne postanowienia umowy o kredyt konsumencki (art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim, Dz.U. Nr 100, poz. 108 ze zm.) powinny być w umowie uzgodnione wyraźnie, wyczerpująco i bezpośrednio, a nie przez odesłanie do informacji zawartych we wzorcach umownych, regulaminach lub inaczej nazwanych ogólnych warunkach stosowanych przy zawieraniu umów kredytowych.*” oraz: „*Konsument ma prawo do kompletnej i jednoznacznej informacji w sprawach mających istotne znaczenie dla zabezpieczenia jego interesu prawnego w warunkach globalizacji (masowości) obrotu prawnego i wielości ofert na rynku, które nie*

³ Dawid Miąsik [w:] Tadeusz Skoczny (red.), *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Warszawa, 2009, s. 970

⁴ Ustawa z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100, poz. 1081, z późn. zm.).

zawsze posługują się prawdziwymi i pełnymi informacjami, a niekiedy wprowadzają w błąd lub w sposób ukryty godzą w indywidualny i zbiorowy interes konsumentów.”

Jako dokument umowy, w ocenie Prezesa UOKiK, należy traktować *Umowę Pożyczki Odnawialnej* wraz z dwoma załącznikami. Z materiałów przedłożonych przez OK Money wynika, że konsument otrzymuje fizycznie jeden dokument składający się z *Umowy Pożyczki Odnawialnej* (UPO), upoważnienia do występowania i uzyskiwania informacji z biur informacji gospodarczej (załącznik 1) oraz *Regulaminu Pożyczek Odnawialnych* (RPO, załącznik 2). Postanowienia tych trzech wzorców wydrukowane są w jednym ciągu i w ocenie Prezesa UOKiK można przyjąć, że na ich podstawie powstaje jeden dokument umowy kredytu konsumenckiego. Dodatkowym załącznikiem (nr 3) jest *Wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy*, który nie stanowi w ocenie Prezesa UOKiK integralnej części dokumentu umowy pożyczki. Przyjęta interpretacja wynika z faktu, że ustawa o kredycie konsumenckim nakłada na przedsiębiorcę dwa osobne obowiązki: określenia w **dokumencie umowy** terminu, sposobu i skutków odstąpienia od umowy przez konsumenta (oraz innych okoliczności wskazanych w art. 30 ust. 1 pkt 15 ukk) oraz **wręczenia** konsumentowi przy zawarciu umowy **wzoru oświadczenia o odstąpieniu** od umowy na trwałym nośniku (art. 53 ust. 3 ukk). Przedsiębiorca zdaje się zatem, poprzez dołączanie *Wzoru oświadczenia o odstąpieniu od umowy* realizować jedynie drugi ze wskazanych obowiązków, co nie jest równoznaczne z zawarciem określonych informacji w samej umowie kredytu konsumenckiego.

Dodatkowo, należy zaznaczyć, że tylko przy udzieleniu pierwszej pożyczki danemu konsumentowi doręczana jest umowa pożyczki. Przy ubieganiu się o kolejną pożyczkę, konsument otrzymuje w formie elektronicznej ten sam komplet dokumentów, co przy pierwszej pożyczce (na swój adres poczty elektronicznej; można się zapoznać z umową również na koncie internetowym konsumenta założonym na stronie www.okmoney.pl). Oznacza to, w ocenie organu ochrony konkurencji i konsumentów, iż konsument w ogóle nie otrzymuje dokumentu umowy pożyczki uwzględniającego warunki, które różnią się od tych ustalonych w pierwszej umowie (np. kwota pożyczki, data wypłaty, czas trwania pożyczki, koszty pożyczki itd.).

Mając na względzie powyższe założenia, Prezes UOKiK zbadał przedłożone przez OK Money umowy zawarte na podstawie wzorca *Umowa Pożyczki Odnawialnej*, pod kątem ich zgodności z przepisem art. 30 ust. 1 ukk, który nakłada na kredytodawcę obowiązek, aby sporządzając dokument umowy, zamieścił w nim informacje określone w ww. przepisie.⁵

Na skutek ww. analizy organ ochrony konkurencji i konsumentów stwierdził, że OK Money może nie podawać w umowach pożyczek, następujących informacji:

1) czasu obowiązywania umowy (art. 30 ust. 1 pkt 3 ukk)

Przedsiębiorca wskazuje w pkt 9.1. *RPO*, iż umowa obowiązuje na czas nieokreślony, natomiast w pkt 2.4. *RPO*, iż: „*Pożyczka może zostać przyznana na okres 15 albo 30 dni kalendarzowych.*”

Nie są to informacje wystarczające i rzetelne – pierwsza z nich dotyczy czasu obowiązywania umowy pożyczki odnawialnej, która zasadniczo nie tworzy żadnych praw i obowiązków stron, a stanowi jedynie swoistą umowę ramową czy też regulamin udzielania pożyczek, którego postanowienia aktualizują się w przypadku zawarcia

⁵ Por. T.Czech, *Kredyt konsumencki. Komentarz*, Warszawa 2012, s. 282.

konkretnej umowy pożyczki. Zgodnie z pkt 2.4. tegoż regulaminu (*RPO*), pojedyncza umowa pożyczki może zostać zawarta na okres 15 albo 30 dni, brak jednak w dokumencie umowy pożyczki informacji, na jaki czas dana umowa została rzeczywiście zawarta.

2) całkowitej kwoty kredytu – w przypadku drugiej i kolejnych pożyczek (art. 30 ust. 1 pkt 4 ukk)

OK Money wskazuje w pkt 4 *UPO*, iż: „*Niniejsza Umowa stanowi potwierdzenie wypłaty przez Pożyczkodawcę Pierwszej Pożyczki na rzecz Pożyczkobiorcy w kwocie 300,00 PLN na warunkach określonych w Umowie*”. W ocenie Prezesa UOKiK, stanowi to realizację obowiązku z art. 30 ust. 1 pkt 4 ukk.

Postanowienie to dotyczy jednak tylko pierwszej pożyczki, natomiast w przypadku kolejnych przedsiębiorca nie podaje w umowie informacji o całkowitej kwocie kredytu, tj. sumie wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt.

OK Money jako realizację przedmiotowego obowiązku traktuje (zgodnie z oświadczeniem z pisma Strony z dnia 15 lutego 2013 r.) informacje zawarte w postanowieniach w pkt. 1.1. *UPO* oraz w pkt. 2.1.i 2.2. *RPO*. Stanowią one jednak tylko o tym w jakiej wysokości pożyczka może być przyznana (tj. od 200 do 1500 zł, przy czym pierwsza pożyczka nie może przekraczać 300 zł), nie zaś, w jakiej kwocie pożyczkę przyznano.

W przypadku drugiej umowy pożyczki (i kolejnych), która zawierana jest na podstawie wniosku konsumenta wysyłanego SMS-em lub online, brak informacji o całkowitej kwocie pożyczki udostępnianej na podstawie konkretnej, pojedynczej umowy pożyczki.

3) terminu wypłaty kredytu (art. 30 ust. 1 pkt 5 ukk)

W umowach pożyczek brak określenia, którego dnia pożyczka zostanie lub została wypłacona, co może negatywnie wpływać na interesy i uprawnienia konsumenta. Może to być np. przyczyną jego opóźnienia w spłacie pożyczki. Należy również wskazać, iż na stronie internetowej www.okmoney.pl przedsiębiorca promuje swój produkt m.in. hasłem „*Pieniądze na Twoim koncie w ciągu godziny*”⁶ i podobnymi deklaracjami o szybkiej wypłacie pieniędzy. Jeżeli w umowie brak informacji o dacie wypłaty, pożyczkobiorca ma ograniczone możliwości wyegzekwowania szybkiej wypłaty pieniędzy lub też dochodzenia roszczeń w przypadku opóźnienia po stronie pożyczkodawcy.

4) stopy oprocentowania kredytu (art. 30 ust. 1 pkt 6 ukk)

OK Money nie podaje w umowach pożyczek stopy oprocentowania. Jako koszt kredytu wskazana jest jedynie prowizja w wysokości 27 % kwoty pożyczki (pożyczka na 15 dni) albo 32 % (pożyczka na 30 dni). Umowa zawiera również tabelę, w której wskazane są konkretne wartości prowizji zależne od wysokości i terminu zwrotu pożyczki.

W ocenie Prezesa UOKiK, jeżeli wynagrodzenie za korzystanie z pożyczki udzielanej przez OK Money nie jest obliczane procentowo, to należy w umowie wskazać ten fakt, z zaznaczeniem, że zamiast oprocentowania nalicza się prowizję w określonej wysokości.

⁶ Strona główna <http://www.okmoney.pl> w części: *Dlaczego warto ubiegać się o mikropożyczkę w wysokości 200-1500 zł z OK Money?* (stan na dzień: 4.04.2013 r.).

5) **terminu, sposobu i skutków odstąpienia konsumenta od drugiej i kolejnych umów pożyczki oraz obowiązku zwrotu przez konsumenta udostępnionego przez kredytodawcę kredytu – wbrew art. 30 ust. 1 pkt 15 ukk,**

OK Money w pkt. 2 *UPO* reguluje procedurę odstąpienia, bez podania przyczyny, od umowy pożyczki odnawialnej i jednocześnie od umowy pierwszej pożyczki. Brak natomiast informacji o prawie odstąpienia od kolejnych umów pożyczek zawieranych na odległość, co jest naruszeniem art. 30 ust. 1 pkt 15 ukk. Z pism Strony wynika, iż nie zawiera odrębnych umów w przypadku poszczególnych pożyczek udzielanych danemu konsumentowi, poza pierwszą (*Umowa Pożyczki Odnawialnej*). W ocenie Prezesa UOKiK, określone w art. 53 ukk prawo do odstąpienia od umowy, bez podania przyczyny, w terminie 14 dni od dnia jej zawarcia, przysługuje w przypadku każdej pożyczki udzielanej przez OK Money. W związku z tym, każdej pożyczce powinna towarzyszyć stosowna informacja o tym uprawnieniu zamieszczona w dokumencie umowy.

Z powyższych względów Prezes UOKiK uznał, przesłankę bezprawności działania przedsiębiorcy (naruszenie obowiązków informacyjnych określonych w art. 30 ust. 1 pkt 3-6 i 15 ukk) za uprawdopodobnioną.

Ad C. Nieuczciwa praktyka rynkowa – rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 roku o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz.1206, **dalej: upnpr**), praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu. Ustęp 2 powołanego artykułu stanowi, iż za nieuczciwą praktykę rynkową uważa się zwłaszcza praktykę rynkową wprowadzającą w błąd, jeżeli spełnia przesłanki określone w art. 4 ust.1 upnpr. Uznaje się ją za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął (art. 5 ust. 1 upnpr).

W tym miejscu zważyć należy, iż ocenę nieuczciwości praktyki rynkowej przeprowadza się, badając, czy zniekształca ona lub może zniekształcać zachowanie rynkowe **przeciętnego konsumenta**. Zgodnie z art. 2 pkt 8 upnpr przez przeciętnego konsumenta rozumie się konsumenta, który jest dostatecznie dobrze poinformowany, uważny i ostrożny. Oceny tej powinno dokonać się z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturowych, językowych i przynależności danego konsumenta do szczególnej grupy konsumentów, przez którą rozumie się dającą się jednoznacznie zidentyfikować grupę konsumentów, szczególnie podatną na oddziaływanie praktyki rynkowej lub na produkt, którego praktyka rynkowa dotyczy, ze względu na szczególne cechy, takie jak m. in. wiek, wykształcenie, sprawność fizyczna czy umysłowa. Wzorzec przeciętnego konsumenta nie jest stały, zmienia się bowiem w zależności od okoliczności konkretnego przypadku.

W niniejszej sprawie model przeciętnego konsumenta należy zatem odtworzyć w oparciu o ogół konsumentów, do których adresowana jest usługa OK Money. Z uwagi

na fakt oferowania pożyczek przez Stronę za pośrednictwem Internetu, przy użyciu strony internetowej www.okmoney.pl, należy stwierdzić, że konsumentem tej usługi może być każda dorosła osoba korzystająca z sieci internetowej. Kontrahenci OK Money wszelkie informacje o tym przedsiębiorcy i oferowanych przez niego usługach czerpią z prowadzonej przez stronę internetową. Konsument musi zdać się na wiedzę uzyskaną samodzielnie poprzez lekturę strony internetowej. Można przyjąć, że skoro pożyczka OK Money reklamowana jest jako „błyskawiczna” (wyplata nawet w ciągu godziny), to adresowana jest właśnie do grona osób potrzebujących w krótkim czasie pożyczyć określoną kwotę pieniędzy (kilkaset do około dwóch tysięcy złotych). Konsument usługi OK Money, jak należy przypuszczać, nie ma czasu na dogłębną analizę treści zawartych na stronie i musi przyjąć, że zawiera prawdziwe informacje.

Zarzucona praktyka polega na nawiązywaniu do procedur bankowych poprzez zamieszczenie na stronie głównej przedsiębiorcy www.okmoney.pl i jej podstronach informacji: *„Proces ubiegania się o pożyczkę w OK Money spełnia najwyższe standardy systemu bankowego.”* i podobnych. W ocenie Prezesa UOKiK hasło to ma zachęcać do skorzystania z usług OK Money poprzez stworzenie wrażenia, iż jest instytucją działającą jak bank, przynajmniej w zakresie standardów *„ubiegania się o pożyczkę”*. OK Money nie dookreśla jakich aspektów miałyby dotyczyć deklarowane *„najwyższe standardy systemu bankowego”*. W ocenie Prezesa UOKiK, przeciętnemu konsumentowi usług finansowych, hasło to może nasunąć poniżej przedstawione skojarzenia.

Już na etapie oceny wniosku kredytowego (wniosku o udzielenie pożyczki) zachodzą istotne różnice między procedurami stosowanymi przez bank i tymi stosowanymi przez OK Money, podmiot udzielający pożyczek na podstawie kodeksu cywilnego, niepodlegający rygorom Prawa bankowego (**dalej również: pb**)⁷, ani nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego (**dalej również: KNF**). Banki są związane przepisami art. 70 pb, który nakłada na nie **obowiązek uzależnienia przyznania kredytu od zdolności kredytowej kredytobiorcy**. Szczegółowe zasady badania zdolności określają rekomendacje wydawane przez KNF⁸. Ich niestosowanie może spowodować interwencję KNF, a nawet odebranie zezwolenia na prowadzenie banku. Banki stosują powyższe procedury również odnośnie pożyczek pieniężnych. Istnieją także oferty, w których stosowane jest uproszczone badanie zdolności kredytowej, jednakże zgłaszane są one do KNF i kierowane zwykle do określonych grup adresatów, zwłaszcza związanych dotychczas z danym bankiem (np. posiadających rachunek oszczędnościowy).

OK Money jest wprawdzie objęte obowiązkiem oceny zdolności kredytowej (od 17 stycznia 2014 r., w związku ze zmianą art. 9 ukk ustawą z dnia 23 października 2013 r. zmieniającą ustawę o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektóre inne ustawy, Dz. U. poz. 1567, zastąpiono pojęcie „ryzyka kredytowego” na znane Prawu bankowemu pojęcie „zdolności kredytowej”), jednakże nie spoczywa na nim obowiązek odmowy w przypadku negatywnego wyniku, ani też konieczność stosowania się do wytycznych organów nadzorczych. Porównanie zatem standardów postępowania w tym zakresie wypada na niekorzyść OK Money.

⁷ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1376, z późn. zm.).

⁸ Aktualna Rekomendacja T (dotycząca dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych) pochodzi z 2010 r., natomiast najnowszą ma zostać wprowadzona przez banki najpóźniej do końca lipca 2013 r. – dokumenty dostępne na stronie internetowej KNF: http://www.knf.gov.pl/regulacje/praktyka/rekomendacje/rekomendacje.html#Rekomendacje_dla_bankow# (stan na 5.04.2013 r.)

Kolejną kwestią jest poufność danych przekazywanych przez konsumenta przyszłemu kredytodawcy. Zgodnie z art. 104 ust. 1 pb, bank, osoby w nim zatrudnione oraz osoby, za których pośrednictwem bank wykonuje czynności bankowe, są obowiązane zachować **tajemnicę bankową**, która **obejmuje wszystkie informacje dotyczące czynności bankowej, uzyskane w czasie negocjacji, w trakcie zawierania i realizacji umowy, na podstawie której bank tę czynność wykonuje**. Pozabankowa instytucja finansowa nie jest zobowiązana do przestrzegania rygorów związanych z tajemnicą bankową. Nie sposób zatem uznać, że OK Money w kwestii poufności danych kieruje się standardami obowiązującymi w systemie bankowym.

Dodatkowo, należy zwrócić uwagę na kwestię szczególnego statusu banków, która wynika z regulacji i nadzoru systemu bankowego. Bank (w formie spółki akcyjnej i bank spółdzielczy), zgodnie z art. 30a pb, może zostać utworzony po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego. Rozpoczęcie działalności banku także wymaga zezwolenia tego organu (art. 36 pb). Zezwolenie na rozpoczęcie przez bank działalności wydaje się po stwierdzeniu, że m.in. bank jest **należycie przygotowany organizacyjnie do rozpoczęcia działalności** (art. 36ust. 1 pkt 3 pb). Przepisy powyższe nie stanowią, jakie wymogi techniczne stawiane są bankom m.in. w zakresie bezpieczeństwa informatycznego i zachowania tajemnicy bankowej. Wymagania te są natomiast określone w wydanym na podstawie art. 7 ust. 4 pb rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 26 października 2004 r. w sprawie sposobu tworzenia, utrwalania, przekazywania, przechowywania i zabezpieczania dokumentów związanych z czynnościami bankowymi, sporządzanych na elektronicznych nośnikach informacji (Dz.U. Nr 236, poz. 2364; **dalej: rozporządzenie RM z dnia 26 października 2004 r.**). Również treść art. 6a ust. 5 pkt 4 pb jest emanacją woli ustawodawcy odnośnie technicznych zabezpieczeń przed ujawnieniem tajemnicy bankowej. Dotyczy on sytuacji powierzenia przez bank wykonywania czynności bankowych innemu podmiotowi. Tego typu umowa wymaga zezwolenia KNF, poprzedzonego wnioskiem banku, do którego dołączony winien być m.in. opis rozwiązań technicznych i organizacyjnych, zapewniających bezpieczne i prawidłowe wykonywanie powierzonych czynności, w szczególności ochronę tajemnicy prawnie chronionej. Dla porównania, Strona niniejszego postępowania nie musi wypełniać tych rygorów.

Działalność banków, w tym w zakresie zgodności udzielanych kredytów i pożyczek pieniężnych z obowiązującymi przepisami, również podlega nadzorowi KNF, o czym stanowią przepisy rozdziału 11. Prawa bankowego (m.in. art. 131 ust. 1 pb, art. 133 ust. 2 pkt 3 pb). Banki w swojej działalności wypełniają wymagania określone w rekomendacjach KNF (w tym m.in. wspomnianej Rekomendacji T oraz Rekomendacji D – dotyczącej bezpieczeństwa systemów informatycznych).

Konkludując, należy stwierdzić, iż OK Money nie podlega opisanym wyżej rygorom i w ocenie Prezesa UOKiK nie jest w stanie stosować deklarowanych „*najwyższych standardów systemu bankowego*” nawet na etapie ubiegania się o pożyczkę. Nawet jeżeli pewne rozwiązania techniczne czy wewnętrzne zasady zarządzania w OK Money zbliżają się do poziomu stosowanego w banku, to zakwestionowane przez Prezesa UOKiK stwierdzenie nie może być pozytywnie zweryfikowane – również przez Stronę - ze względu na brak organu nadzoru i mechanizmów stałej kontroli tychże standardów.

Jak uzasadniono powyżej, stosowane przez OK Money hasło jest nieprawdziwe. W ocenie Prezesa UOKiK może ono wprowadzać w błąd przeciętnego konsumenta, który po przejrzeniu informacji zawartych na stronie internetowej decyduje się na zaciągnięcie pożyczki. Zamieszczone w serwisie internetowym OK Money hasło, nawiązujące do bezpieczeństwa procedur bankowych (np. w zakresie oceny zdolności kredytowej,

przetwarzania danych, podlegania kontroli państwa) budzi większe zaufanie konsumentów i może być jednym z czynników zachęcających do zawarcia umowy pożyczki.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 upnpr przesłankami uznania praktyki rynkowej za nieuczciwą jest jej sprzeczność z dobrymi obyczajami i istotne zniekształcenie lub choćby możliwość zniekształcenia zachowania rynkowego przeciętnego konsumenta. W ocenie Prezesa UOKiK, praktyka narusza dobry obyczaj rzetelnego i prawdziwego informowania konsumentów, jako słabszych uczestników rynku, o stosowanych procedurach, właściwościach produktu i samym przedsiębiorcy. Zastosowane hasło reklamowe może w sposób istotny zniekształcać zachowanie rynkowe konsumenta przed zawarciem umowy, w ten sposób iż zachęci go do przekazania swoich danych OK Money i zawnioskowania o pożyczkę, czego mógłby nie zrobić, gdyby wiedział, że OK Money nie stosuje bezpiecznych procedur właściwych bankom.

Wobec powyższego, zdaniem Prezesa UOKiK, odwoływanie się przez OK Money do standardów bankowych może wypełniać przesłanki nieuczciwej praktyki rynkowej polegającej na rozpowszechnianiu nieprawdziwej informacji, która może wprowadzać przeciętnego konsumenta w błąd odnośnie świadczonych przez przedsiębiorcę usług, a zwłaszcza związanego z nimi ryzyka (ryzyko kredytowe, ryzyko związane z przetwarzaniem informacji nieobjętych tajemnicą bankową). Przesłankę bezprawności należy zatem uznać w przypadku opisanej wyżej praktyki za uprawdopodobnioną

Ad D. Naruszenie obowiązku zawierania umowy o kredyt konsumencki w formie pisemnej.

Artykuł 29 ust. 1 ukk stanowi, iż umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Literalna wykładnia tego przepisu prowadzi do jednoznacznego wniosku, iż forma pisemna jest minimalną, w jakiej może być umowa o kredyt konsumencki zawarta. Jako formę szczególną należy bowiem rozumieć np. akt notarialny, formę pisemną z podpisami notarialnie poświadczonymi czy formę pisemną z datą pewną.

Na wątpliwości odnośnie interpretacji art. 29 ust. 1 ukk nie pozwala również uzasadnienie projektu obecnie obowiązującej ustawy o kredycie konsumenckim, w którym wskazano, iż przepis art. 29 ust. 1 ukk jest zgodny z dyrektywą, której postanowienia implementuje (wykładnia prounijna, przyjazna dyrektywie). Powołano się tam bowiem na pełną treść art. 10 ust. 1 dyrektywy 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę 87/102/EWG (dalej: dyrektywa **2008/48/WE**) oraz przykład jej implementacji w prawie niemieckim. Wskazany przepis dyrektywy brzmi: „*art. 10 ust. 1. Umowy o kredyt sporządza się w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku. Wszystkie umawiające się strony otrzymują egzemplarz umowy o kredyt. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich przepisów krajowych dotyczących ważności umów o kredyt, które są zgodne z prawem wspólnotowym*”. Kluczowe jest tu zastrzeżenie z ostatniego zdania, w którym wskazano, iż państwa członkowskie mogą przewidzieć inną formę umowy o kredyt konsumencki. Tę możliwość wykorzystał przykładowo ustawodawca niemiecki przyjmując, iż umowa o kredyt konsumencki musi być zawarta w formie pisemnej pod rygorem nieważności albo w formie elektronicznej - jednakże dla zachowania odpowiedniego bezpieczeństwa transakcji wprowadził wymóg składania certyfikowanego podpisu elektronicznego.

W uzasadnieniu projektu ukk wskazano, że przyjęcie koncepcji, iż prawidłowa implementacja art. 10 ust. 1 dyrektywy do polskiego porządku prawnego oznacza, że forma

zawarcia umowy o kredyt konsumencki nie wymaga składania na dokumencie umowy pisemnych podpisów własnoręcznych przez strony lub opatrywania dokumentu elektronicznego bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu, **budziła wątpliwości przede wszystkim z uwagi na zagrożenie dla obrotu gospodarczego w RP, zwłaszcza w przypadku zaistnienia sporu między konsumentem a kredytodawcą co do treści złożonego oświadczenia woli.** Ostatecznie więc ustawodawca przyjął, że umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej (*ad probationem*), z uwzględnieniem możliwości przewidzianej w art. 78 § 2 Kodeksu cywilnego (bezpieczny podpis elektroniczny).

W toku niniejszego postępowania, Strona podniosła, iż dyrektywa 2008/48/WE w art. 22 ust. 1 przewiduje harmonizację zupełną, a zatem nie powinno być żadnych odstępstw – *in plus* ani *in minus* – od regulacji unijnej.

Analiza przepisu art. 29 ust. 1 ukk w kontekście treści art. 10 ust. 1 dyrektywy 2008/48/WE, po wzięciu pod uwagę stanowiska OK Money, dała poniżej przedstawiony wynik. Istotnie – wbrew uzasadnieniu ustawy o kredycie konsumenckim – ustawodawca europejski przewidział wyjątek od zastosowania formy papierowej lub trwałego nośnika jedynie w przypadku „*przepisów krajowych dotyczących ważności umów o kredyt, które są zgodne z prawem wspólnotowym*”. Polska ustawa implementująca dyrektywę natomiast nie zawiera takiej regulacji, to jest zastrzeżenia formy pisemnej umowy kredytu konsumenckiego pod rygorem nieważności (*ad solemnitatem*), a jedynie zastrzeżenie formy pisemnej dla celów dowodowych (*ad probationem*). Zgodnie z poglądami wyrażonymi w doktrynie i piśmiennictwie, organ stosujący prawo powinien w przypadku konfliktu regulacji krajowej i europejskiej odczytać przepis w sposób „przyjazny dyrektywie”, nawet wbrew wykładni literalnej.⁹ W doktrynie wskazuje się również na funkcjonalne podejście do określenia „*forma pisemna*” znanego unijnemu prawu konsumenckiemu:

„W prawie unijnym forma pisemna nie została zdefiniowana. Dyrektywy niejednokrotnie stanowią, że przedsiębiorca powinien udzielić informacji konsumentowi na piśmie (in written) lub na innym trwałym nośniku albo w innej odpowiedniej formie (any other appropriate form). Ustawodawca unijny zezwala zatem na zastąpienie formy pisemnej inną formą, byle możliwe było utrwalenie i zapoznanie się przez adresata (konsumenta) z treścią informacji. Jest to zatem podejście funkcjonalne.

W przypadku więc użycia w przepisach prawa polskiego określenia ‘na piśmie’ wykładnia pronunijna takich przepisów może uzasadniać wniosek, że dopuszczalna jest także inna niż pisemna forma przekazania informacji, jeśli zapewniona jest możliwość zapisania tej informacji i odtworzenia jej w każdej chwili przez adresata (konsumenta).”¹⁰

Z uwagi więc na powstałą kontrowersję co do wykładni pojęcia „*forma pisemna*” zastosowanego w art. 29 ust. 1 ukk, Prezes UOKiK przyjął na potrzeby niniejszego postępowania, iż do zachowania formy przewidzianej tą ustawą wystarczającym jest utrwalenie umowy kredytu konsumenckiego w formie papierowej lub na trwałym nośniku, jak chce tego cytowana wyżej dyrektywa. Przyjęcie odmiennych wniosków mogłoby narazić Stronę na nieuzasadnioną (wywołaną niepoprawną implementacją) odpowiedzialność administracyjną (stwierdzenie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów i nakaz jej zaniechania) i karnoadministracyjną (kara pieniężna).

⁹ Patrz m.in. M. Koszowski, *Granice pronunijnej wykładni prawa krajowego* [w:] „*Radca prawny*” nr 130/2012, dodatek naukowy str. 15D-20D, B. Gnela, *Umowa konsumencka w polskim prawie cywilnym i prywatnym międzynarodowym*, Warszawa 2013, s. 32

¹⁰ E. Rutkowska-Tomaszewska, *Forma wypełniania obowiązków informacyjnych* [w:] *Ochrona prawna klienta na rynku usług bankowych*, LEX 2013.

Przedstawiona wyżej wykładnia stoi w sprzeczności z wykładnią literalną art. 29 ust. 1 ukk, który stanowi wprost: *„Umowa o kredy konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę”*. Również wykładnia systemowa daje inny rezultat od prounijnej. Pojęcie formy pisemnej znane jest prawu cywilnemu, a regulację ustawy o kredycie konsumenckim należy traktować jako część tej gałęzi prawa. Art. 78 §1 kodeksu cywilnego stanowi, iż: *„Do zachowania **pisemnej formy czynności prawnej** wystarcza złożenie własnoręcznego podpisu na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli. Do zawarcia umowy wystarcza wymiana dokumentów obejmujących treść oświadczeń woli, z których każdy jest podpisany przez jedną ze stron, lub dokumentów, z których każdy obejmuje oświadczenia woli jednej ze stron i jest przez nią podpisany”*. Również sama ustawa o kredycie konsumenckim stosuje odrębnie pojęcia formy pisemnej (art. 29 ust. 1 ukk – forma pisemna umowy) i **trwałego nośnika** (np. art. 13 ust. 1 ukk w zw. z art. 14 ukk – formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego przekazywany na trwałym nośniku; art. 42 ust. 2 ukk – wypowiedzenie umowy kredytu odnawialnego).

Organ ochrony konkurencji i konsumentów na etapie stawiania zarzutów doszedł wprawdzie do jednoznacznego wyniku wykładni zarówno językowej, jak i systemowej, jednakże w toku dalszej analizy prawnej interpretacja pojęcia *„forma pisemna”*, o którym mowa w art. 29 ust. 1 ukk, jako równoznacznego z *„pisemną formą czynności prawnej”* (charakteryzującą się własnoręcznym podpisem) musiała ustąpić rozumieniu zgodnemu z art. 10 ust. 1 dyrektywy 2008/48/WE. Z uwagi na treść art. 22 ust. 1 ww. dyrektywy, który przewiduje harmonizację pełną przepisów krajowych dotyczących kredytu konsumenckiego (chyba, że inaczej wskazano w dyrektywie), należało tak zinterpretować przepis art. 29 ust. 1 ukk, ażeby realizował cele wyznaczone przez unijnego ustawodawcę. Znajdują one swój wyraz również w pkt 9 preambuły przedmiotowej dyrektywy, który stanowi, iż: *„Pełna harmonizacja jest niezbędna do zapewnienia wszystkim konsumentom we Wspólnocie wysokiego i równoważnego poziomu ochrony ich interesów i stworzenia prawdziwego rynku wewnętrznego. Dlatego państwa członkowskie nie powinny mieć możliwości utrzymywania ani wprowadzania przepisów krajowych innych niż ustanowione w niniejszej Dyrektywie (...)”*.

Prezes UOKiK, dokonując powyższych analiz miał na względzie stan faktyczny niniejszej sprawy. W tym zakresie wziął pod uwagę zwłaszcza okoliczność, iż przedsiębiorstwo OK Money opiera się niemal wyłącznie na elektronicznym obrocie dokumentów i komunikacji z konsumentami prowadzonej na odległość. Jest to powszechne w wielu gałęziach gospodarki, a w szczególności w sektorze usług finansowych. Brak lokali i punktów obsługi klienta, a także ograniczenie korespondencji tradycyjnej (papierowej) na rzecz elektronicznej (za pośrednictwem Internetu i telefonów komórkowych) pozwala obniżyć koszty działalności gospodarczej i zwiększyć jej efektywność, a w rezultacie konkurencyjność przedsiębiorstwa. W niniejszej sprawie, to konsument decyduje się na zawarcie umowy właśnie z OK Money, mimo ogromnej konkurencji podmiotów udzielających niebankowych pożyczek, zarówno zawierających umowy w swoich lokalach, poza nimi (np. w mieszkaniach konsumentów), jak i na odległość (tak jak OK Money). Potencjalny pożyczkobiorca działa bez przymusu, należy zatem uznać, że skoro wybiera elektroniczną formę komunikacji i składania oświadczeń (wniosek o pożyczkę składany za pośrednictwem strony internetowej na podstawie informacji uzyskanej na tejże stronie, kolejne wnioski składane przez Internet lub SMS-em, istotne dokumenty i informacje zamieszczane na indywidualnym koncie pożyczkobiorcy dostępnym na stronie internetowej po podaniu ustalonego przez konsumenta hasła), to godzi się na to, aby i przedsiębiorca wykonywał swoje obowiązki w ten sposób. Dla konsumenta wartością usługi oferowanej

przez OK Money mogą być – przy wszystkich ryzykach, które towarzyszą każdemu kontaktowi handlowemu bez jednoczesnej obecności stron – właśnie szybkość, prostota i wygoda związane z zastosowaniem komunikacji elektronicznej.

Przyjęcie powyższej interpretacji nie czyni postępowania w zakresie zarzutu z pkt I.D bezprzedmiotowym, a to z uwagi na fakt, iż OK Money, w przypadku drugiej i kolejnych pożyczek udzielanych temu samemu pożyczkobiorcy, nie sporządza umów kredytu konsumenckiego w formie pisemnej, nawet rozumianej jako „*forma papierowa lub inny trwały nośnik*”. Ze stanowisk Strony wynika, iż w ogóle nie uznaje ona kolejnych pożyczek za wypłacone na podstawie odrębnych stosunków prawnych, a jedynie za kolejne wypłaty dokonywane w oparciu o zawartą pierwotnie *Umowę Pożyczki Odnawialnej*. Według OK Money, pierwsza umowa (*Umowa Pożyczki Odnawialnej*) powinna być traktowana jak umowa kredytu odnawialnego, co – zdaniem Strony – oznacza, że kolejne wypłaty dokonywane są tak, jak przy zastosowaniu karty płatniczej (jedna umowa – wiele wypłat ograniczonych określonymi limitami).

Tymczasem, „umowa pożyczki odnawialnej” nie jest w polskim prawie stypizowana ani też w żaden sposób zdefiniowana, podobnie jak umowa kredytu odnawialnego. To ostatnie pojęcie zostało zaczerpnięte do ustawy o kredycie konsumenckim bezpośrednio z dyrektywy 2008/48/WE. W doktrynie wskazuje się, że wykładnia literalna ww. pojęcia nie daje wystarczających rezultatów i powinno się zastosować wykładnię prounijną i funkcjonalną, zgodnie z którą umową o kredyt odnawialny będzie każda umowa, której przedmiotem jest kredyt (w znaczeniu finansowym, nie w rozumieniu Prawa bankowego) udzielony na czas nieokreślony. Jako przykłady podaje się m.in. pożyczkę bezterminową i kartę kredytową bez oznaczonego końcowego terminu spłaty zadłużenia.¹¹

Ustawa o kredycie konsumenckim posługuje się zapożyczonym z dyrektywy pojęciem „kredytu odnawialnego” w art. 3 ust. 2 ukk (przykładowy katalog umów kredytu konsumenckiego), a następnie w art. 42 ukk (wypowiedzenie umowy kredytu odnawialnego przez konsumenta) i art. 43 ukk (wypowiedzenie umowy kredytu odnawialnego przez kredytodawcę). Brak jednak jakichkolwiek uregulowań mówiących o ograniczeniu obowiązków kredytodawcy wynikających z ustawy o kredycie konsumenckim. Zawarcie tego typu umowy („umowy pożyczki odnawialnej” czy umowy kredytu odnawialnego) nie może zatem pozbawiać konsumentów ich podstawowych uprawnień wynikających z ustawy o kredycie konsumenckim. **Ustawa ta nie tworzy żadnych nowych typów umów, a jej *ratio legis* polega głównie na przyznaniu pożyczkobiorcom dwóch ogólnie ujętych uprawnień – prawa do zestandaryzowanej, jednoznacznej i niewprowadzającej w błąd informacji o umowie, i jej warunkach (przekazanej na piśmie, czy też – zgodnie z dyrektywą 2008/48/WE - w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku) oraz prawo do namysłu, realizowane poprzez możliwość odstąpienia od umowy bez podania przyczyny.**

Niezależnie więc, czy *Umowę Pożyczki Odnawialnej* zakwalifikujemy jako „umowę kredytu odnawialnego”, do której zastosowanie miałyby zasada swobody umów (art. 353¹ kodeksu cywilnego), umowę ramową z art. 16b ust. 6 ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów (...)¹², czy też jeszcze inaczej, w ocenie Prezesa UOKiK brak jakichkolwiek podstaw prawnych dla pozbawienia konsumentów wyżej wskazanych uprawnień w odniesieniu do każdej kolejnej umowy pożyczki (umowy kredytu konsumenckiego). Wniosek taki płynie m.in. z lektury art. 47 ukk, który stanowi, iż: „*Postanowienia umowne*

¹¹ por. T. Czech, *Kredyt konsumencki. Komentarz*, Warszawa 2012, str. 34, 36, 425-426 – tam również podano inne źródła.

¹² Ustawa z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1225).

nie mogą wyłączać ani ograniczać uprawnień konsumenta przewidzianych w ustawie. W takich przypadkach stosuje się przepisy ustawy.” Innych zatem ograniczeń uprawnień konsumentów, niż wskazane w ustawie o kredycie konsumenckim, kredytodawca zastrzec nie może.

Powyższe stanowisko Prezesa UOKiK znajduje również swoje uzasadnienie w treści przepisów dyrektywy 2008/48/WE. Jej art. 22, zatytułowany *Harmonizacja i bezwzględnie wiążący charakter niniejszej dyrektywy*, stanowi w ust. 3, iż: „Państwa członkowskie zapewniają ponadto, by przepisy, które przyjmują w celu wykonania niniejszej dyrektywy, **nie mogły być obchodzone poprzez sposób formułowania umów, w szczególności poprzez włączenie wypłat lub umów o kredyt objętych zakresem zastosowania niniejszej dyrektywy do umów o kredyt, które z uwagi na swój charakter lub cel mogłyby stwarzać możliwości uniknięcia stosowania jej przepisów.**”

W ocenie Prezesa UOKiK zatem, OK Money nie dopełnia obowiązku zachowania formy pisemnej drugiej i kolejnych umów pożyczek, co może naruszać art. 29 ust. 1 ukk. Z tego względu, Prezes UOKiK przesłankę bezprawności opisanej praktyki uznał za uprawdopodobnioną.

Ad E. Naruszenie obowiązku doręczania konsumentowi umowy o kredyt konsumencki.

Zgodnie z wyjaśnieniami OK Money (pismo z 15 lutego 2013 r., pkt 1 b.), przedsiębiorca ten wysłała wprawdzie do konsumenta *Umowę Pożyczki Odnawialnej* z załącznikami (niepodpisane) oraz formularzem informacyjnym, jednakże domaga się podpisania umowy przez pożyczkobiorcę i odesłania jej z powrotem. OK Money składa podpis na odesłanej umowie, a konsumentowi przesyła (na podany adres e-mail) jedynie elektroniczną kopię. Art. 78 § 1 kodeksu cywilnego, przewiduje, iż do zachowania pisemnej formy czynności prawnej wystarcza złożenie własnoręcznego podpisu na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli. W rezultacie, umowa pierwszej pożyczki zawierana jest między OK Money a konsumentem w formie pisemnej (co do zasady, tj. o ile konsument podpisze i odeśle umowę) **w jednym egzemplarzu, który zostaje u przedsiębiorcy**. Druga i kolejne umowy pożyczek nie są jednak zawierane w formie pisemnej, ani doręczane konsumentowi. Jak wskazano powyżej, druga i kolejne pożyczki udzielane są bez zawierania odrębnych umów. Strona w cytowanym piśmie z dnia 15 lutego 2013 r. wskazała, iż podczas składania wniosku on-line (przez Internet) lub przez SMS o drugą i kolejne pożyczki uprzednio zawarta *Umowa pożyczki odnawialnej* jest także widoczna (przez co dostępna) na ekranie komputera i jest również wysyłana na adres e-mail konsumenta.

Art. 29 ust. 2 ukk przewiduje jednak szczególny obowiązek, a mianowicie stanowi, iż kredytodawca jest zobowiązany **niezwłocznie doręczyć umowę konsumentowi**. Przyjmując jednak, że umowa występuje tu w znaczeniu „dokument umowy”, przedsiębiorca powinien doręczyć konsumentowi podpisany egzemplarz umowy – lub jak przyjęto w niniejszym postępowaniu zgodnie z wykładnią prounijną przepisu art. 29 ust. 1 ukk - przynajmniej dokument w formie papierowej, czy też na innym trwałym nośniku. Nie chodzi tu natomiast o przesyłanie kopii innej umowy (tak jest w przypadku OK Money, które wysłała przy okazji drugiej i następnych pożyczek kopię *Umowy Pożyczki Odnawialnej* zawieranej w związku z udzieleniem pierwszej pożyczki), lecz o dokument z ostateczną i wiążącą treścią umowy zawartej między stronami. Nieotrzymanie przez pożyczkobiorcę dokumentu umowy z wyszczególnionymi warunkami udzielenia i spłaty pożyczki, danymi pożyczkodawcy

i innymi istotnymi informacjami może wpłynąć na świadomość jego uprawnień i ich realizację (np. prawa do odstąpienia od umowy w 14 dni – art. 53 ukk, sankcji kredytu darmowego, gdy umowa nie zawiera koniecznych informacji – art. 45 ust. 1 ukk) i na jego interesy z uwagi na deficyt informacji bądź ich rozproszenie w różnego rodzaju komunikatach i dokumentach, takich jak: formularz informacyjny, maile, SMS-y, przekazy reklamowe i informacje zamieszczane na „konczie” konsumenta dostępnym na stronie www.okmoney.pl.

Przedsiębiorca w piśmie z 15 lutego 2013 r. zacytował pogląd z piśmiennictwa, iż obowiązek doręczenia umowy pisemnej z art. 29 ust. 2 ukk może być spełniony również w ten sposób, że jeśli zawarto umowę przez Internet, to wystarczy doręczenie umowy za pośrednictwem Internetu (np. poprzez przechowywanie oświadczeń wymienianych między bankiem a klientem w systemie i udostępnienie wersji elektronicznej klientowi, w tym umożliwienie wydruku). Zasadniczo, pogląd dotyczy działalności banków (*vide*: Redakcja M.Pr.Bank., *Nowa ustawa o kredycie konsumenckim*, Monitor Prawa Bankowego, 2012, LEX/el. nr 150594.), a zatem instytucji zaufania publicznego, którym ustawodawca przyznał określone szczególne uprawnienia. Do tychże należą przepisy art. 7 Prawa bankowego, który w ust. 1 wskazuje, iż oświadczenia woli związane z dokonywaniem czynności bankowych mogą być składane w postaci elektronicznej. Dokumenty związane z czynnościami bankowymi mogą być sporządzane na informatycznych nośnikach danych, jeżeli dokumenty te będą w sposób należyty utworzone, utrwalone, przekazane, przechowywane i zabezpieczone. Usługi związane z zabezpieczeniem tych dokumentów mogą być wykonywane przez banki, spółki tworzone przez banki z innymi podmiotami, a także przedsiębiorstwa pomocniczych usług bankowych (ust. 2). Jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej formę pisemną, uznaje się, że czynność dokonana w formie, o której mowa w ust. 1, spełnia wymagania formy pisemnej także wtedy, gdy forma została zastrzeżona pod rygorem nieważności (ust. 3). Warunki stosowania opisanej wyżej formy elektronicznej określa powołane wcześniej rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 października 2004 r. Przywilej powołany przez OK Money nie dotyczy zatem każdego kredytodawcy, a jedynie banków, co wynika również z pełnego brzmienia zacytowanego przez Stronę artykułu z piśmiennictwa.

Z uwagi jednak, na przyjętą przez Prezesa UOKiK w tym postępowaniu prounijną interpretację przepisu z art. 29 ust. 1 ukk (patrz: uzasadnienie do pkt D uzasadnienia niniejszej decyzji), należy konsekwentnie uznać, iż nie można wykluczyć doręczenia umowy kredytu konsumenckiego za pomocą środków komunikacji elektronicznej (np. w formie zabezpieczonego przed dokonywaniem zmian pliku, który może być odczytywany, zapisywany i drukowany przez pożyczkodawcę - wysłanego za pośrednictwem poczty elektronicznej).

Mając jednak na względzie fakt, iż OK Money w ogóle nie doręcza konsumentom dokumentów umowy kredytu konsumenckiego (w przypadku drugiej i kolejnych pożyczek udzielonych temu samemu konsumentowi), należy uznać za uprawdopodobnione naruszenie art. 29 ust. 2 ukk, a zatem spełnienie przesłanki bezprawności działań przedsiębiorcy.

Uprawdopodobnienie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów sformułowała definicję negatywną pojęcia zbiorowego interesu konsumentów, stanowiąc w art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. W świetle art. 1 ust. 1 uokik (podejmowanie ochrony konsumentów w interesie publicznym) należy przyjąć, że **ze zbiorowymi interesami**

konsumentów mamy do czynienia wówczas, gdy działania przedsiębiorcy są powszechne i mogą dotknąć każdego potencjalnego konsumenta będącego kontrahentem przedsiębiorcy. Przedmiotem ochrony nie są zatem interesy indywidualnego konsumenta lub grupy indywidualnych konsumentów, ale wszystkich – aktualnych lub potencjalnych klientów – traktowanych jako grupa uczestników rynku zasługująca na szczególną ochronę (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 10 lipca 2008r., sygn. VI ACa 306/08)¹³.

Stanowisko to potwierdzone zostało również w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 września 2003 r. (sygn. akt: I CKN 504/01) stwierdził, iż: *„nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy antymonopolowej można wszczynać tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument. Wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy bowiem ochronie także nieograniczonej liczby potencjalnych konsumentów”*.

W ocenie Prezesa UOKiK, uprawdopodobnione w przedmiotowej decyzji zachowania OK Money, polegające na stosowaniu niedozwolonych postanowień wzorców umów, nieuczciwych praktyk rynkowych, naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, jak również przepisów ustawy o kredycie konsumenckim mogą godzić w zbiorowe interesy konsumentów. Stroną umowy pożyczki oferowanej przez OK Money może być każdy pełnoletni użytkownik Internetu - oferta kierowana jest do ogółu i jest powszechnie dostępna z każdego miejsca w kraju. Również sama strona internetowa promująca usługi OK Money zawiera szereg artykułów promocyjnych adresowanych do bardzo różnorodnych grup klientów, w tym: nauczycieli, studentów, emerytów, rolników, młodych, rodzin, nowych rodziców, rencistów, lekarzy (*vide*: www.okmoney.pl/pozyczki/dla-kazdego). Krąg adresatów praktyki zatem nie jest z góry określony.

Zgodnie z poglądem, który zaprezentował Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z 13 stycznia 2009 r.: **„jeżeli potencjalną daną praktyką przedsiębiorcy może być dotknięty każdy konsument w analogicznych okolicznościach, to ma miejsce naruszenie zbiorowych interesów”** (sygn. akt: XVII Ama 26/08).

W świetle powyższego, należy uznać za uprawdopodobnione, iż w rozpatrywanym stanie faktycznym, zachowanie OK Money nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, lecz może wpływać niekorzystnie na interesy potencjalnie nieokreślonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy ewentualnych kontrahentów przedsiębiorcy.

Zobowiązanie przedsiębiorcy

W toku niniejszego postępowania Strona złożyła początkowo częściowe zobowiązanie, tj. przedłożyła propozycję zaprzestania niektórych tylko naruszeń, żądając umorzenia postępowania w pozostałym zakresie. Po wymianie stanowisk między OK Money i Prezesem UOKiK dotyczących tak zakresu zobowiązania, jak i szczegółowych rozwiązań odnoszących się do poszczególnych praktyk, przedsiębiorca złożył ostatecznie propozycję zobowiązania do zaprzestania wszystkich zarzuczanych naruszeń, o następującej treści:

---

¹³ Miąsik D., [w:] Skoczny T. (red.), *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Warszawa 2009, s. 962.

„OK Money proponuje modyfikację wcześniej złożonej propozycji zobowiązań i zobowiązuje się do:

1. Zmiany punktu 7.2, RPO w taki sposób, że Pożyczkobiorca będzie obciążany kosztami wezwania do zapłaty w ich rzeczywistej wysokości tzn. 7,55 zł za wezwanie do zapłaty wysłane listem zwykłym priorytetowym oraz 11,60 zł za wezwanie do zapłaty wysyłane listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Konsument może zostać obciążony kosztami maksymalnie trzech wezwań do zapłaty, z czego jedno wezwanie zawsze będzie wysyłane listem poleconym (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru), a dwa będą wysyłane jako listy zwykle priorytetowe. Regulamin będzie wskazywał wysokość rzeczywistych kosztów przygotowania i wysyłki wezwań do zapłaty.
2. Wykorzystania strony internetowej www.okmoney.pl do opublikowania informacji o obniżeniu kosztów wezwań do zapłaty, a także o dacie, od której będą one obowiązywać.
3. Zmiany wzorca umowy (UPO) poprzez wykreślenie punktu 3.2.
4. Zmiany procedury udzielania zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych przez spółki z Grupy poprzez dodanie dodatkowego okienka (tzw. ang. tick box) obok oświadczenia konsumenta o zgodzie na przetwarzanie takich danych, tak aby konsument miał prawo wyboru udzielenia bądź nieudzielenia takiej zgody.
5. Wyraźne zastrzeżenie w obowiązujących (na dzień uprawomocnienia się decyzji kończącej przedmiotowe postępowanie) umowach zawartych z podmiotami trzecimi, w tym z podmiotami z grupy kapitałowej OK Money (poprzez zmianę tych umów), którym OK Money powierza przetwarzanie danych osobowych, na podstawie art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych, że podmioty te nie są uprawnione do korzystania z tych danych dla celów swojej działalności, a jedynie do dokonywania technicznych czynności związanych z przetwarzaniem danych dla celów wyznaczonych przez administratora tych danych tj. OK Money. Takie samo zastrzeżenie będą zawierały wszystkie ewentualne nowe umowy dotyczące powierzenia przetwarzania danych osobowych, na podstawie art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych, zawierane przez OK Money z jakimkolwiek podmiotami.
6. Odnośnie do oświadczenia opublikowanego na stronie www.okmoney.pl: „Procedura udzielania pożyczki przez OK Money spełnia najwyższe standardy systemów bankowych”, OK Money zobowiązuje się do nieporównywania w przyszłości usług oferowanych przez OK Money do usług bankowych, w tym usunięcie z obrotu wyrazów „system bankowy” zawartych w ww. zdaniu.
7. W przypadku każdej pożyczki (tj. pierwszej i kolejnych), do przesyłania konsumentowi - pożyczkobiorcy (na wskazany przez niego adres poczty e-mail) Umowy (podpisanej przez OK Money) oraz RPO, w formie pliku PDF (tj. na trwałym nośniku), niezwłocznie po wypłacie kwoty pożyczki. Zasady te znajdują odpowiednie odzwierciedlenie w UPO oraz RPO.
8. Każda umowa będzie zawierała wszystkie wymagane przez przepis art. 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim elementy, w tym informacje dotyczące:
  - a. daty wypłaty pożyczki;
  - b. czasu obowiązywania umowy;
  - c. kwoty wypłaty oraz całkowitej kwoty podlegającej zwrotowi przez konsumenta;
  - d. informacji o tym, że pożyczka nie jest oprocentowana oraz że OK Money pobiera prowizję w zależności od czasu trwania i wysokości wypłaty;
  - e. prawie odstąpienia od umowy pożyczki, bez podania przyczyny, w terminie 14 dni od jej zawarcia.
9. Powiadomienia, za pośrednictwem poczty elektronicznej, wszystkich konsumentów będących (na dzień wejścia w życie ww. zmian) stronami obowiązujących UPO o ww. zmianach wzorca umowy oraz RPO (poprzez przesłanie im nowego wzorca umowy

oraz nowego regulaminu), w szczególności o tym, że (i) każda kolejna pożyczka będzie odrębną umową zawieraną według ww. regul; (ii) zawarte już przez konsumentów umowy UPO wygasną z chwilą spłaty pożyczki wypłaconej im w oparciu o dotychczasową UPO; (iii) zawarte już przez konsumentów umowy UPO - w sytuacji, w której konsument nie ma żadnej pożyczki do spłacenia - wygasną z dniem wskazanym przez OK Money w powiadomieniu (przy czym Spółka zapewni, że powiadomienie takie zostanie wysłane konsumentom co najmniej 14 dni przed wygaśnięciem umowy UPO).

10. OK Money wykona wszystkie zobowiązania, o których mowa w pkt. 1-9 powyżej w terminie 2 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji kończącej postępowanie.

11. OK Money, w terminie 1 miesiąca od upływu terminu na wykonanie zobowiązań o których mowa w pkt. 1-9 powyżej, złoży Prezesowi UOKiK sprawozdanie z wykonania tych zobowiązań, przedkładając odpowiednie (dla każdego z tych zobowiązań) informacje lub dowody.”

Zobowiązanie przedsiębiorcy stanowi jednostronny akt woli, który w sytuacji wydania decyzji na podstawie art. 28 ust. 1 uokik staje się obowiązkiem prawnym.¹⁴ Prezes UOKiK uznał, iż realizacja powyższych zobowiązań pozwoli zrealizować cele niniejszego postępowania, a mianowicie uchronić konsumentów jako zbiorowość przed działaniami OK Money mogącymi naruszać ich interesy. Przedsiębiorca przedstawił propozycję zobowiązania już w pierwszym piśmie w niniejszym postępowaniu, w odpowiedzi na zarzuty Prezesa UOKiK.

Należy w tym miejscu odnieść się do niektórych punktów przedstawionej propozycji zobowiązania.

Zgodnie z zaleceniami Prezesa UOKiK, koszty wysyłanych wezwań do zapłaty zostały sprowadzone do rzeczywistych nakładów jakie OK Money musi poczynić na poczet sporządzenia i wysyłki pism. Konsumenti otrzymają pełną informację o kosztach i nie będą, jak to było dotychczas, obciążani ryczałtowymi i zawyżonymi opłatami za wezwanie do zapłaty, mającymi *de facto* charakter kar umownych (wraz z upływem czasu opłata za wezwanie do zapłaty rosła, mimo iż koszty kolejnych wezwań były takie same w każdym przypadku).

Zmiany dotyczące danych osobowych spowodują zaprzestanie ich przetwarzania przez nieokreślony krąg podmiotów (zwłaszcza z grupy kapitałowej) bez zgody i pełnej wiedzy konsumentów.

Modyfikacja hasła: „*Proces ubiegania się o pożyczkę w OK Money spełnia najwyższe standardy systemu bankowego*” poprzez usunięcie sformułowania „*systemu bankowego*” jak również niestosowanie go w innych kontekstach pozwoli, w ocenie Prezesa UOKiK, uniknąć błędnych skojarzeń z bankami w tym zakresie.

Istotną zmianę zaproponowano w pkt. 7. Strona zaakceptowała pogląd Prezesa UOKiK, iż warunki każdej pożyczki udzielanej przez OK Money powinny być zawarte w pisemnej umowie, przy czym – zgodnie z przyjętą wykładnią prounijną – wystarczającym będzie (w okolicznościach niniejszej sprawy) niezwłoczne wysyłanie kolejnych umów drogą elektroniczną na wskazany przez pożyczkobiorcę adres e-mail. Chodzi tu o przesyłanie pożyczkobiorcy dokumentu umowy w postaci skanu lub pliku komputerowego w takim formacie, aby jego treść nie mogła być po zapisaniu zmieniana (np. PDF). Jak wskazano już wcześniej, rozwiązanie to wydaje się zapewniać adekwatną ochronę konsumentom, którzy sami decydują się na „szybką” elektroniczną formę kontaktu z OK Money. W ocenie Prezesa

¹⁴

M.Sieradzka [w:] K.Kohutek, M.Sieradzka, *Ustawa (...)*, op.cit., s. 681-682;

UOKiK, nie sposób zastosować sankcji przewidzianych przez ustawę o ochronie konkurencji i konsumentów, zwłaszcza kary pieniężnej, z tytułu niezawierania przez Stronę umów w formie pisemnej w rozumieniu art. 78 § 1 kodeksu cywilnego, a to ze względu na prawdopodobieństwo błędnej implementacji dyrektywy 2008/48/WE i kontrowersji w interpretacji pojęcia „formy pisemnej” w kontekście ustawy o kredycie konsumenckim i teź dyrektywy. Zaproponowane przez OK Money rozwiązanie zmierza, w ocenie Prezesa UOKiK, do zapewnienia realizacji uprawnień przynależnych pożyczkobiorcom na podstawie ustawy o kredycie konsumenckim (rzetelna i pewna informacja o warunkach umowy zamieszczona w jednym dokumencie, prawo odstąpienia od każdej kolejnej umowy, możliwość skorzystania z sankcji kredytu darmowego lub bezterminowego prawa odstąpienia od umowy, określonych w art. 45 ust. 1 ukk i art. 53 ust. 2 ukk, w przypadku niezawarcia umowy w formie pisemnej lub niezamieszczenia w niej koniecznych informacji).

Jeśli chodzi o walory dowodowe umowy kredytu konsumenckiego niezawierającej własnoręcznych podpisów jej stron, to należy zwrócić uwagę na regulację art. 74 § 1 i 2 kodeksu cywilnego oraz art. 308 i 309 kodeksu postępowania cywilnego. Zgodnie z art. 74 § 1 kodeksu cywilnego, zastrzeżenie formy pisemnej bez rygoru nieważności (jak to ma miejsce w przypadku ukk) ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód ze świadków ani dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Jednakże § 2 powyższego artykułu stanowi, iż **mimo niezachowania formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych, dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron jest dopuszczalny, m.in. w przypadku gdy żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą**. Ponadto sąd cywilny zawsze ma **możliwość przeprowadzenia dowodu innymi środkami dowodowymi niż dokumenty**, takimi jak fotokopie, płyty, przyrządy utrwalające albo przenoszące obrazy, stosując odpowiednio przepisy o dowodzie z oględzin oraz o dowodzie z dokumentów (wskazanymi w art. 308 kpc), bądź teź jeszcze innymi środkami dowodowymi niż wymienione z nazwy w kodeksie postępowania cywilnego (art. 309 kpc). W ocenie Prezesa UOKiK, interes konsumenta, który świadomie i dobrowolnie decyduje się na elektroniczną formę komunikacji z uwagi na jej szybkość, będzie należycie zabezpieczony w przypadku realizacji zobowiązania OK Money do przesyłania pożyczkobiorcom dokumentu umowy w formie elektronicznej na podany uprzednio przez konsumenta adres poczty elektronicznej.

Dopełnieniem ww. zobowiązania jest punkt 8 przewidujący, iż każda umowa będzie zawierała komplet informacji wymaganych przez art. 30 ust. 1 ukk. Szczególną uwagę należy zwrócić na zmianę stanowiska Strony w zakresie prawa do odstąpienia od umowy kredytu konsumenckiego. Strona zamierza podawać przy okazji każdej udzielonej pożyczki informację o przysługującym pożyczkobiorcy prawie do odstąpienia od umowy, bez podania przyczyny, w 14 dni od jej zawarcia, podczas gdy początkowo OK Money wyrażało stanowisko, iż kolejne pożyczki są tylko wypłatami dokonywanymi na podstawie pierwszej umowy i tylko od tej pierwszej przysługuje prawo odstąpienia, o którym mowa w art. 53 ust. 1 ukk. Jest to zatem rozwiązanie zdecydowanie korzystne dla konsumentów, którzy będą mogli każdorazowo (a nie jak dotychczas – tylko przy pierwszej pożyczce od OK Money) rozważyć przez okres 14 dni, czy decyzja o zaciągnięciu pożyczki była słuszna. Zapewnienie przez Stronę respektowania powyższego uprawnienia jest istotne również z uwagi na fakt, iż umowy pożyczek OK Money zawierane i realizowane są szybko i bez jednoczesnej obecności stron, co utrudnia dokonanie przez pożyczkobiorcę wyboru świadomego i rozważnego.

Punkt 9. informuje o zmianie brzmienia umowy i jest uzupełnieniem punktów 7 i 8.

Z kolei, propozycje z punktów 10 i 11 Prezes UOKiK potraktował jako niewiążące wnioski, z uwagi na fakt, iż określenie terminu wykonania zobowiązania (fakultatywne – art.

28 ust. 2 uokik) i nałożenie obowiązku składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań (obligatoryjnie – art. 28 ust. 3 uokik) następują z urzędu. Prezes UOKiK nałożył na OK Money obowiązek złożenia informacji, o której mowa w art. 28 ust. 3 uokik w celu monitorowania zmian, do których przedsiębiorca ten się zobowiązał.

W związku z powyższym należało orzec jak w pkt I i II sentencji decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 1 i § 2 Kodeksu postępowania cywilnego od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie, które wnosi się za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia.

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Bydgoszczy
Piotr Adamczewski

Otrzymują:

1) **adw. A W –K
Wierciński, Kwieciński, Baehr sp. k.
Ul. Polna 11
00-633 Warszawa**

reprezentująca przedsiębiorcę:

OK Money Poland sp. z o.o.
Ul. Grunwaldzka 82 lok. 326
80-244 Gdańsk

2) a/a.